

MASKVOS PLANAI YRA PRIEŠ TAIKĄ KOREJOJ

SAKO, ŠNIPŲ VEIKLA NUKREIPĖ JAPONIJOS SMŪGĮ NUO SOV. S-GOS

WASHINGTONAS, D. C. — Senato tyrinėtojai pareiškė savo susidomėjimą smulkesne sovietų šnipų organizacijos veikla Japonijoje ir Tolimuosiuose Rytuose prieš antrąjį pasaulinį karą.

Senatorius domina, kokie amerikiečiai tada dirbo sovietų špiuonų organizacijoj. Kartu išskyla įdomios paslaptys, rodančios, kaip tais laikais dirbo Maskvos agentai, siekdami sunaikinti Amerikos galybę, nežiūrind, kad toji galybė vėliau gelbėjo Sovietų Sąjungą nuo vokiečių okupacijos.

To laiko Japonijos slaptosios žvalgybos viršininkas atvykęs į Washingtoną, nesenai davė parodymus, kaip dirbo sovietų šnipinėjo organizacija, vadovaujama vokiečių komunisto dr. Sorge.

Sovietų agentai, apsimetę Japonijos draugais arba sutikę japonams dirbti, pristatinėjo jiems pluoštus įrodymų, kad Sovietų S-ga yra nepaprastai stipri ir dėlto neapsimoka japonų imperialistams pradėti karą ta kryptimi.

Įtikino, kad Sovietai stiprūs —

Kas kita, Amerika, įrodinėjo Maskvos agentai, prisidengę įvairiomis tarnybomis, neišskiriant nė ašies valstybių diplomatiniams pasais. Ji esanti nepasiruošusi, kaip ir jos sąjungininkai anglai, olandai, prancūzai.

Tokios informacijos galėjusios paveikti Japonijos aukščiausios ekspansinio karo planavimo vietas. Iš jų sovietų šnipai gavo užtikrinimą, kad Japonija pradės karą pietų kryptimi, kad pirmasis užpuolimas įvyks Pearl Harbore, Havajų salose.

Apie šį užpuolimą sovietai žinojo pora mėnesių prieš įvykį.

Senato tardytojai yra sužinoję iš japonų keletą amerikiečių, dirbusių tada išvien su sovietais prieš Ameriką. Senato komisija, tyrinėjanti Institute of Pacific Relations organizacijos prokomunistinę veiklą, tęs apklausinėjimus toliau.

Ambas. Harrimanas netenka kantrybės

TEHERANAS, Iranas. — Jeigu ne Averall Harriman, prezidento Trumano specialus ambasadorius, Anglų-Irano derybos dėl nacionalizuotos žibalo pramonės būtų seniai vėl nutrūkusios, pranešama iš neoficialių šaltinių iš Teherano.

Jo pastangomis buvo sudarytos sąlygos susirinkti anglams ir iranams atnaujinti nutrūkusias derybas. Dabar derybos yra patekusios į tokius sunkumus, kad Harrimanas graso apie leisti Iraną, jeigu Irano delegacija nerodys jokio noro susitarti su anglais.

TOKYO. — Komunistinės Kinijos radijas Peipinge pagrasė Japonijai, jeigu ji pasirašys taikos sutartį San Francisco, nedalyvaujant Sovietų Sąjungai ir Sovietų Kinijai, jį tuo pačiu pasirašys karo su šiomis dviem valstybėmis paskelbimą.

Adv. Kostas Jurgėla naujose pareigose

NEW YORK. — Amerikos Lietuvių Informacijos Centro (LAIC) direktorius, adv. Kostas R. Jurgėla, perėjo į lietuvių grupę prie "Voice of America" dirbti, kaip jos vadovas. Rugpiūčio 20 d., pirmadienį, jisai buvo prisakintas ir nuo tos valandos pasidarė Valstybės Departamento pareigūnas.

Informacijos Centro direktoriaus pareigas perėmė šios įstaigos sekretorė p-lė Marijona Kizytė (Mary Kizis).

K. Jurgėla dirbo A. L. Informacijos Centre nuo pat jo įstėjimo, 1944 m. Jis yra autorius stambiaus veikalo "History of the Lithuanian Nation", išleisto 1948 metais.

Trumano asmuo be priekaišto

WASHINGTONAS, D. C. — Nė vienas žmogus negali rodyti pirštu į Harry Trumaną ir kaltinti jį asmeniniu ar tarnybiniu neteikimu, pasakė senatė McFarland (dem., Ariz.), gindamas prezidentą nuo respublikonų senatorių užmetinėjimų.

Respublikonų senatoriai Capeland ir Bricker, priklausę komunistai, tyrinėjusiai valdinių paskolų skirstymą per Rekonstrukcijos Finance Corp., savo atskirame pranešime išsireiškė, kad prez. Trumanas ir demokratų partijos pirmininkas Boyle pernešė Pendergasto korupcinę sistemą iki aukščiausių valstybės vietų.

Sen. Fulbright (dem., Ark.) minimos komisijos pirmininkas sako, respublikonų mažumos pranešimas yra toks vienašališkas, kad jo negalima spausdinti visuomenės lėšomis.

Įtariamo diplomato pareiškimai

Pradeda prisiminti komunistų pažintis

WASHINGTONAS, D. C. — Oliver Edmund Clubb, suspenduotas Valstybės departamento Kinijos skyriaus viršininkas, ima prisipažinti turėjęs reikalingą su komunistais, tuo tarpu kai iš pradžių jis kategoriškai tai nuneigė.

Apklaudinėjant priešamerikinės veiklos komitete, Clubb per paskutinį posėdį pataisė savo senus tvirtinimus. Jo žodžiais, jis radęs savo dienorašty vietą, iš kurios jis dabar prisimenąs, kad jis 1933 metais, grįžęs iš Kinijos, buvo užjęs į komunistų žurnalą New Masses redakciją. Ten jis susitiko su Whitaker Chambers, buvusiu tuo metu sovietų šnipu. Dabar Chambers įrodinėja, kad Clubb tada buvo patikimas komunistų pagrindžio veikėjas.

Priešamerikinės veiklos komitetas nori iširti, kiek Clubb'o veikla padėjo įsigalėti komunistams Kinijoje. Jis, kaip įtariamasis komunistinis šalininkas, buvo birželio mėnesį laikinai paleistas iš savo pareigų.

Keli tūkstančiai komjaunuolių išveržia į vakarų Berlyną ir bando ten suruosti "taikos" demonstraciją. Jie buvo policijos išvaikyti ir išvaryti atgal į sovietų zoną.

CENTRO-RYTŲ EUROP. FEDERACIJA

WASHINGTON, D. C. — Šiomis dienomis čia susiorganizavo, ar gal tiksliau sakant, persiorganizavo, Centralinės ir Rytinės Europos Kilmės Amerikiečių Federacija — Federation of Americans of Central and East European Descent.

Konferencija, kurioje dalyvavo ukrainiečių, lenkų, slavų, vengrų, karpatiečių rusinų, kroatų, serbų, čekų ir bulgarų atstovai, tęsėsi nuo rugpiūčio 16 iki 18 d. Lietuviai ir latviai turėjo savo stebėtojus, neoficialius atstovus.

Centrinės ir Rytinės Europos kilmės amerikiečių federacija įsikūrė prieš keletą metų. Dauguma sudarė įvairios fraternalinės organizacijos. Prisidėjo ir kai kurios politinės grupės, tarp jų ir Am. Lietuvių Taryba. Bet Federacijos veikla labai susilpnėjo, mirus jos centro sekretoriui, P. Jurčakui.

Dabar ji nutarė persiorganizuoti, išsiimti čarterį ir įsteigti nuolatinę savo būstinę Washingtone. Federacijos tikslas yra rūpintis Europos pavergtų tautų išlaisvinimu ir šia kryptimi daryti įtaką JAV vyriausybei ir kongrese. Amerikos piliečių, kilusių iš centrinės ir rytinės Europos šalių, kurias pavergė Maskva, yra daugiau kaip 20 milijonų. Jų balsas galėtų turėti didelį svorį šio krašto politikoje.

Washingtono konferencijoje buvo priimti principai, aptartų tikslai ir paskirti įgaliojimai įvairioms pareigoms. Yra kviečiami alyvauti ir lietuviai.

LĖKTIVAS ATSTITRENKĖ I SUNKVEŽIMĮ; 12 ŽUVO

FOR' DIX, N. J. — Mokomasis ektuvus su dviem karininkais sunkvežimiu važiuoti į kareivines pietų. Tie, kurie sto- vėjo toliau, spėjo pabėgti lėktuvui iš lėlio, o tie, kurie jau sėdėjo vėžime arba buvo prie jo, buvo užmušti arba sunkiai sužeisti.

Neskaitant lėktuvo lakūnų, buvo užmušta 10 kareivių ir 21 sunkiai sužeistas, pradėjus degti lėktuvui ir sunkvežimui.

Prezid. Trumanas atsakys Švernikiui

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Trumanas ruošiasi atsakyti į Sovietų Sąjungos prezidento Šverniko laišką, norėdamas ta proga pakartoti Amerikos taikos siekimus. Bus paprašyta, kad jo atsakymas, kaip ir pirmasis laiškas su Kongreso draugingumo deklaracija, būtų paskelbtas sovietų spaudoje.

Savo rašte Kongresui, prez. Trumanas įspėja: šiuo metu neturime jokių garantijų, kad sovietų ekspansinė politika, grasinanti pasaulio taikai, būtų pasikeitusi.

Pargabeno nužudyto majoro lavoną

NEW YORK, N. Y. — Laivu E. H. Johnson buvo pargabentas lavonas karinės žvalgybos majoro Holahan, kuris buvo nužudytas 1944 m. vykdant slaptą uždavinį vokiečių užfrontėje, Šiaurinėje Italijoje.

Karo departamento tvirtinimu, jo žudikai buvo jo pavaldiniai, vienas leitenantas ir vienas seržantas, kartu išsokę su parašutais į užfrontę palaikyti ryšius su italų partizanais.

Joseph Holahan, nužudytojo majoro brolis, pareiškė, kad jis nenori kelti bylos įtariamiesiems žudikams, nes nuo to tik nukentėtų jų šeimos. Italų įstaigos daro žygių iškelti kaltinamiesiems bylą už akių, jeigu Amerika atsakytų juos išduoti Italijos teismui.

AMERIKA - STABMELDŽIŲ KRAŠTAS, TVIRTINA KATALIKŲ KUNIGAS

CHICAGO. — Nepaisant visų politinių oratorių kalbų, Amerikos Jungtinės Valstybės savo skaičium nėra krikščioniška tauta, pasakė katalikų misionierius Charles Riedel II pasaul. karo veteranų motinų suvažiavime.

Tarp 75 ir 80 milijonų amerikiečių yra pagonyms tikra to žodžio prasme. Jie nieko nežino apie Dievą nei apie Dievo dalykus, aiškino karių motinoms misionierius.

Vėliausios žinios

— Kinijos komunistų radijas

kaltina ir toliau Jungtinių Tautų vadovybę dėl kiniečių nužudymo taikos derybų mieste. Kom. delegacijos vadas Š. Korėjos gen. Nam II laiko atsakymą nepatenkinanti. Radijas prideda, kad nuo dabar kiniečių tauta dar daugiau neapkęs Amerikos imperialistų.

— Anglų žibalo derybų delegacija įteikė Irano ministerio pirmininkui galutinius savo reikalavimus. Arba Iranas turi juos priimti, arba derybos bus nutrauktos, pareiškė anglų delegacijos pirmininkas Stokes.

— Per žemės drebėjimą Havajų salose buvo sunaikinti 8 namai ir 30 apgriauta.

— Gen. Chian Kai-shek atšaukė du savo generolus iš Amerikos. Jiedu neatsiskaitė už \$19, 440,000 sumą, gautą iš Amerikos vyriausybės aviacijos stiprinimo reikalams.

— Apie Norvegijos pakraščius vis dažniau pastebimi plaukiojantys sovietų laivai, ypač pavandeniniai, pranešama iš Kirkenes, Šiaur. Norvegijos.

— Popiežiaus nuncijs pavaduotojui Kinijoje Antonio Riberi uždėtas namų areštas.

— Senato biudžeto komisija sutiko skirti Voice of America programai \$65 milijonus, tai yra \$85 milijonus mažiau, negu vyriausybės prašyta.

— Pirmas atominė energija varomas povandeninis laivas atiduotas statyti Electric Boat Company Groton, Conn.

Negeresnė nuomonė jis pasakė ir apie žydų religingumą. Iš 10 milijonų žydų Amerikoje gal tik pusantro milijono yra judaizmo praktikuoju tikintieji. Daugiausia nuo kun. Riedel teko patiem katalikams. Pasak jį, iš 25-30 milijonų Amerikos katalikų yra 20 milijonų nepraktikuojančių, nedirbantių katalikybės labui. Praktikuojančių protestantų, jo žiniomis, yra 35 milijonai.

MĖGINS TRUKDYT PROVOKACIJOMIS

Pastebėti karinio amžiaus vyrai civiliniais rūbais; ligi šiol matė tik senius

J. T. BUSTINĖ PRIE KAESONGO, Korėjoje. — Po paslaptingo užpuolimo prieš kiniečių sargybą pasitarimų demilitarizuotoj vietoj, kur sargybos viršininkas buvo nušautas, o vienas sargybinis sužeistas, niekad nebuvo palanki susitarimams nuotai- ka dar pablogėjo.

Mažoji komisija, sprendžianti demarkacinės linijos vietą, išsiskirstė po dviejų valandų pašnėksio be jokio nutarimo. (Kitas posėdis numatytas šį antradienį, 8 val. Chicago laiku).

Užpuolimo aiškinimas

Iš J. T. vyr. vado būstinės buvo pareikšta, kad kiniečių sargybą galėjo užpuolti Korėjos partizanai, nepasakant, ar tai galėjo būti šiaurinės ar Pietinės Korėjos. To klausimo Jungtinių Tautų vadovybė negali ir neturi pareigos išaiškinti. Tačiau jai yra visiškai aišku, kad to nepadarė J. T. armijos kareiviai, kurie yra J. T. vyr. vadovybės priešinėjai.

Nušautasis sargybos viršininkas buvo palaidotas su didelėmis ceremonijomis, dalyvaujant komunistų delegacijos nariams.

Vieša paslaptis

Pareiškimuose, skirtuose netiesioginiam atsakymui į komunistų protestų notą, atsakingi Jungtinių Tautų delegacijos kabinetojai, kaip gen. Nuckols, davė suprasti, kad yra didelis įtarimas, jog šį provokacinį užpuolimą prieš kiniečių sargybą galėjo padaryti šiaurinės Korėjos komunistai.

Apie komunistų delegacijos pirmininką, Š. Korėjos generolą Nam II, gen. Nuckols sako, kad jis, kaip buvęs anksčiau mokytojas Sovietų Rusijoje, yra matyti, ir sovietų pilietis. Jis gauna įsakymus iš Maskvos ir juos vykdydamas rodo visišką paklusnumą Maskvai.

Kiniečių komunistai, pasak gen. Nuckols, mėgina sukelti daugiau žiūrėdami savo krašto interesų, bet kol visa delegacija yra aukštesnės valdžios įtakoj (suprask Maskvos), tol ir derybų eiga vyksta pagal tą valią.

Paslaptingi civiliai

Jungt. Tautų delegatai turi pagrindo laukti ir tolimesnių provokacijų, matant, kad aukščiausios vietos (Kremliaus) valia yra priešinga taikos susitarimams Korėjoje.

Jų vilkstinės nariai, vykdamai paskutinį kartą į Kaesongą, pastebėjo laukuose dirbančius karinio amžiaus vyrus, tuo tarpu, kad ligi šiol jie matydavo pakeičytus tik senus vyrus ir moteris. Jie gali būti perrengti kareiviai, turi provokacinių uždavinių.

Stiprios jėgos traukia į fronto pusę

Prieš keletą dienų Jungtinių Tautų armija pradėjo ribotą ofensyvą, norėdama išlyginti fronto linijas.

Tas davė pagrindo komunistams mesti į pafrontę didžiausias karines jėgas, kokias orolaičiai nebuvo patsebję per paskutinius tris mėnesius. Didesnės apimties kautynės gali prasidėti betkada. Jungtinių Tautų armija yra viskam pasirėngusi.

Didysis 45,000 t. kautynių

laivas New Jersey bombardavo prieš šitvartinumus rytinia- me fronte, iššaudamas iš viso 50 tonų granatų.

"Taikos" delegatams atims pasus

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas buvo nustebintas, sužinojęs, kad komunistų jaunimo suvažiavime Rytų Berlyne pasirodė Amerikos delegatams su komunistiškais plakatais ir antidemokratiškais kalbomis.

Delegatams, prašydami užsienio pasus, melavo, kad jie nevyks į komunistų suvažiavimą. Jie sakė važiuoją turistiniais tikslais.

Kiti vėl praskalto Valstybės departamento įsakymui, nevykti į Čekoslovakiją, nes Amerikos piliečiams tas dabar draudžiama.

Valstybės departamentas imsis žygių atimti delegatams pasus.

KOMUNISTŲ PASTANGOS

BERLYNE—NESEKMINGOS

Amerikos vyriausias komisaras Vakarų Vokietijoje McCloy yra tos nuomonės, kad komunistų propagandiniai žygiai, nukreipti prieš Vakarų Vokietiją, nepasiekė tikslo.

Savo kiršinimo kampaniją komunistai pradėjo šį pavasarį. McCloy sako savo pranešime Valstybės departamentui. Jų tikslas buvo atskirti Vakarų Vokietijos gyventojus nuo bendro demokratinio fronto organizavimo. Vietoj to, Vakarų Vokietijos parama Vakarų gynimosi programai padidėjo.

ATSILIEPĖ PRAVIEŅIŠKIŲ

SKERDYNIŲ LIUDININKAS

CANUTILLO, Tex.—Collier's žurnalo birželio numeris buvo išspausdintas straipsnis apie bolševikų žiaurumus, ir iliustruotas autentiškais nuotraukomis, jų tarpe ir Pravieniškų skerdynių vaizdu.

I Collier's rašinį su padėka atsiliepė vienas Pravieniškų skerdynių liudininkas, kunigas Jonas Juodeika, dabar gyvenąs Canutillo, Texase.

"Nužudytieji kaliniai priklausė mano Pravieniškų parapajai, ir aš, kaip jų klebonas, atlikau laidojimo apeigas", rašo kun. Juodeika savo laiške redakcijai.

SOVIETŲ NEPASOTINAMAS ŽIBALO TROŠKULAS

PARYŽIUS. — Pagal gaunamas žinias iš Bukarešto, Sovietų Sąjungos geologai, padedant šimtams vietinių gyventojų, ieško po Rumunijos laukus naujų žibalo versmių.

Ligišiol Rumunija pagamino per metus 3,5 mil. t. žibalo produktų. Rusai pagal naująjį penketmetį Rumunijai reikalauja pakelti produkciją iki 10 mil. tonų.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Užrašys liaudies melodijas

Kompozitorius Vl. Jakubėnas rugpjūčio mėn. 20 d. išvyko vienai savaitėi pas Dr. J. Balį į Bloomington, Ind., kur jis, pagal seną susitarimą, yra apsiėmęs baigti užrašyti liaudies melodijų pluoštą, reikalingą Dr. Balio veikalui apie lietuvių tautosaką. Šis darbas buvo pradėtas 1949 m. Kalėdomis; dabar beliko užrašyti apie 130 melodijų. Tos liaudies melodijos yra Dr. Balio surinktos ir užrašytos į aparatą čia, Amerikoje, Kompozitoriaus Vl. Jakubėno uždavins yra jas užrašyti gaidomis ant popieriaus. Kukli finansinė parama tam darbui šį kartą yra gauta iš Indianos Universiteto, kur Dr. J. Baly dirba kaip mokslinis tyrinėtojas folkloro srityje. Pirmą šio darbo pusę 1949 m. finansavo Amerikos Lietuvių Taryba.

Rugpjūčio m. pabaigoje kompozitorius Vl. Jakubėnas grįžta porai dienų į Chicago, o po to rugsėjo m. mėn. pirmąją savaitę jis praleis Santa Fe N. Mexico, kur jis viešės pas garsius dviejų fortepijonų duetinkus Babin ir Vronsky (vyras su žmona), kurie yra jo draugai dar iš konservatorių laikų Rygoje ir Berlyne. Šie garsūs duetinkai — pianistai praleidžia visą žiemą koncertuodami po Ameriką ir Europą (Chicago Orchestra Hall jų koncertas numatytas 1952 m. balandžio m.), o vasarą ilsisi savo rančioje netoli Santa Fe miesto.

Padedą leisti šliupo biografiją

Detroitiečiai remia Dr. Jono Šliupo biografijos leidimo darbą. Visa eilė pavienių asmenų ir organizacijų sutiko būti rėmėjais, o daugelis užsiprenumeravo knygą.

Detroito lietuvis Feliksas Motuzas surinko ir Komitetui Dr. Jono Šliupo Biografijai Leisti įteikė šių asmenų ir organizacijų pinigų:

SLA 352 kuopa	\$25.00
Feliksas Motuzas	25.00
Vincas Budvidis	25.00
Juozas Gužauskas	25.00
A. Kizis	5.00
Antanas Kudžius	5.00
Ch. Martinas	5.00
J. Česonis	5.00
F. Yuzėnas	5.00
J. Ambros	5.00
K. J. Semaška	5.00
J. Bartuška	5.00

Viso \$140.00
Iš viso F. Motuzas surinko 140.00 dolerių.

Veikėjas Justinas Pilka surinko šias sumas:

P. Kučinskas	\$5.00
Strazdas	5.00
M. J. Balčiūnas	5.00
W. Keblaitis	5.00
J. S. Pilka	5.00

Viso \$25.00
Justinas Pilka surinko \$25.00.

Feliksas Motuzas atvežė į Chicago 165.00 dolerių ir įteikė Komitetui Dr. Jono Šliupo Biografijai Leisti sekretoriui. Sekretorius.

"Naujienu" gegužinėje

1. Knygų pardavėjai — karabelninkai

Antikstyvo rudens pasitaikęs oras sutraukė praėjusią sekmadienį į "Naujienu" gegužinę daug įvairios publikos. Čia pat įsitaisė lietuviški "karabelninkai" — knygų pardavėjai. Dėl stalų stokos "Nemuno" knygyno pardavėjas A. Vilainis ir Valavičius susitapino ant vieno stalo. Ankštoka dviem pardavėjams. Juodu gražiai išdėstė naujus žurnalus, naujai išleistas knygas. Čia "Pelėda", "Nemunas", "Karys", "Aidai" ir kiti laukia pirkėjų. Iš naujai išleistų knygų imponuoja storka gražiai išleista Margerio "Širdies rūmai". Nevenias ją čiumpa, pavarto, bet gal \$4.00 kiek nubaudo. Svarbiausia, tokią didžiulę knygą sunku gegužinėje nešiotis, todėl sakosi, atvyksią į "Naujienu" administraciją ją nusipirksia.

Iš žurnalų daugiausia parduota "Pelėdos" Nr. 4 (50 egz.), "Kario" Nr. 9 (apie 10 egz.) ir "Nemuno" Nr. 6 (118 egz.), "Aidu" (10 egz.). Iš knygų: M. Gudelio "Lietuviai gynė savo miškus" (kelios), Ramono "Dulkės raud. saulėlydy" (10 egz.), Dr. A. Garmaus "Nemuno pakrantėmis" (10 egz.). Kruminio "Naktis viršum širdies" (8). Iš senų knygų: Šatrijos Ragano "Senam dvare" (4 egz.), Dr. Basanavičiaus "Lietuviškos pasakos" (4 egz.) ir daug kitų.

Nemažas pareikalavimas "Viešos". "Sapnininko" šį sykį niekas nepirko.

Apskritai "karabelninkai" lietuviškų knygų pardavė maždaug už \$100.00. Taip pat buvo stalias "Naujienu" prenumeratorai.

2. Apie "Tėviškės Garsą"

"Naujienu" gegužinė aplankė buvusieji Vokietijoje (Schweinfurte) "Tėviškės Garso" vyriausias redaktorius Simas Urbonas ir Jonas Palukaitis, redaktoriaus pavaduotojas. Simas Urbonas ir dabar JAV-se redaguoja "Kari". Jonas Palukaitis, tikras plunksnos, darbininkas, dirba fabrike daugiau naktimis, ir nuo spaudos atsitolino. Labai gaila, kad toks sumanus spaudos darbininkas turi dirbti sunkų fizinį darbą.

"Tėviškės Garsas" Vokietijoje išvarė didelę vagą. Bolševikai, nekęsdami "Tėviškės Garso" balsai į šmeiždavo per Maskvos lietuviškas valandėles. Jie, nusižiūrėję į "Tėviškės Garsą", pradėjo tremtiniam leisti "Tėvynės Balsą". "Tėviškės Garsas" Vokietijoje buvo pats populiariausias išeivijos laikraštis. Tremtiniai į jį daugiausia skaitė. Sino Urbono sudarytas redakcijos štabas energingai veikė ir padarė patį laikraštį vienu iš įdomiausių. Čia daug prisidėjo savo raštais Mykolas Pranevičius (dabar yra Chicagoje), miręs Dr. Juozas ūsas ir kiti. Sunkiausia technikinį darbą atlikdavo Jonas Palukaitis. Jis amžinai sėdėdavo spaustuvėje. O kad darbas eitų geriau ir sparčiau, spaustuvės bosui ir darbininkams tekdavo duoti kavos, cigarečių, riebalų — lašinių ir kitų dalykų. J. Šlajus su didžiausiais sunkumais Prancūzų zonoje ir kitur išvykdavo popieriaus spaudai žvejoti. Amerikos M. P. gaudydavo, kalėjimais kišdavo. Bet visus sunkumus nugalėdavo, ir "Tėviškės Garsas" išeidavo reguliariai.

Galop konkurentai per IRO įstaigas pakiojo koją. "Tėviškės Garsas" IRO patvarkymu buvo sustabdytas. Bet "Tėviškės Garsas" išvarė didžiulį barą.

Atsakominguoju redaktoriu prieš IRO buvo M. Bavarskas. Taigi buvo labai malonu pamatyti "Naujienu" gegužinėje buvusius štabo redaktorių.

—As.

Studentų suvažiavimas

Rugp. 18-19 d. d. Chicagoje (Tremtinių Namuose) įvyko pirmasis JAV Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas.

Suvažiavimą atidarė pirm. V. Žvirzdys, primindamas studentų pareigas Lietuvai. Atsistojimu pagerbiami Lietuvoje žuvę ir dabar ten kovoja su pavergejais studentai.

Suvažiavimui pirmininkavo Adamkevičius ir Mačiulka, sekretoriavo — Šlupas ir Kamauskaitė.

Suvažiavimą sveikino kons. P. Daužvardis ir ALT pirm. L. Šimutis. Apie Lietuvos laisvinimo bylos eigą pranešė adv. V. Vaitiekūnas, o apie lietuvių kalbos likimą JAV ir Lietuvos tautosikos Institutą kalbėjo Dr. P. Jonikas.

Šeštadienio vakare buvo literatūros vakaras. Čia savo novelę paskaitė A. Baronas ir eilėrašius G. Tulauskaitė-Babrauskienė, o dainų padainavo St. Klimaitė ir A. Brazis; akompanavo Vl. Jakubėnas.

Pažymėtina, jog suvažiavime, be kitų, buvo sudaryta ir lietuvių išlaikymo komisija (ją sudarė Kavolis, Vitkus ir Veleckis).

Tuščias susirūpinimas

Mūsų kolchozo "Stalino keliu" (sutrumpintai "Vilnis") palapinėje nuo senų laikų voliojosi keletas juvonių nudėvėtų ir niekam nebentinkančių trantų, kaip čia sakoma — "džonksų". Mūsų brigadyrai suko galvas, ką su jais daryti, kaip jų atsikratyti. Buvo pasiūlyta keliems skudurų bei kitokių atmatų supirkinėtojams paimti tas "senienas", bet jie apžiūrėję sako, galvas paratė ir nepaėmė. Pagaliau vienam brigadyriui pavaduotojui atėjo į galvą šviesi mintis: gerai nuvalyti tuos "džonksus", suruošti pikniką ir kas į tą pikniką ateis, tam padovanoti po vieną tokią "dovaną", įkainojus tuos "suvėnyrus" tarybiškais kainomis.

Bet kolchozo vadovybėje kilo naujas galvosūkis: kokių būdu atsikviesti publikos į tą pikniką. Matote, kaip praneša vienas seninio laikraščio skaitytojas, gerai pažįstama publika, kolchozo laikraščio niekas neskaityti ir skelbimų nemato. Tad kad ir kažin kaip švariai tas vadinamasis dovanas nuvalytum, ne daug ko tepasieksi. Todėl, anot jo, reikia daryti taip, kaip kadaise krajuje darydavo žydėliai: gaudyti praeivius už skverno ir tempti juos į savo krautuvėlius. Kolchozo patriotų, girdi, nereikia gaudyti: jie patys ateisį susiorganizuoti į brigadą.

Man rodos, kad veitui draugas sienlaikraščio skaitytojas sielojasi dėl publikos: aš manau, kad ir šiemet į kolchozo pikniką atsilankys, susiorganizuoti į iškilmingą procesiją, lietuviškos visuomenės atstovai, nešini kolchozo šventųjų, jo patriotų bei užtarytojų abrozus. Manau, savo pareigą jie nėra pamiršę ir jų susirinkimas nemažas būrys, be atskiros kvietimo, pareikšti tradicinio pasveikinimo.

—Mikita Lepioškinas, kolchozo korespondentas.

Prikopė daug medaus

Šiaurinės miesto dalies senas gyventojas p. Antanas Valskis, ilgametis "Naujienu" skaitytojas, šiomis dienomis buvo išvažiavęs su savo žmona ir p. Juozu Gudeliu į Michigan City, Ind., pas savo bites.

Gerai užlaikomos bitės po šalios žiemos davė daug spiečių, kad net pristigo joms suleisti avilių, o taip pat prinešė daug medaus. Šį saldų medų p. Valskis šiame išvažiavime iš avilių kopinėjo; sako, jog prikopė jo labai daug, kad jo užtektų pasaldyti visiems draugams, kurie atsilankys pas p. Valskį.

Savo bityną p. Valskis laiko p. Lašų-Dilių ūkyje ir dideliu p. Baltakių sode, kur bitelėms yra tikras ramus rojus! Linkėtina, kad p. Valskis ir toliau savo biteles gražiai užlaikytų ir jų šeimyną didintų.

I. D.

NAUJIENAS skaito visų grovį ir įsitikinimų darbininkai, būtinieji, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tiksliai šis dienraštis skelbia teisingiausius ir tiksliausias žinias.

Violeta Krukas išteklėjo

Praeitą sekmadienį, rugp. 19 dieną, apsidė inž. Aleksandras Kundrotas su p-le Violeta Krukas. Sutauktuvės įvyko Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Vestuvių puota įvyko vakare gražioje Kubalo svetainėje. Joje dalyvavo šimtai draugiškų ir malonių svečių.

Jaunikaitis yra sūnus A. Kundrotų, plačiai žinomų Brighton Park kolonijoje gerų tautiečių, nuosirdžių ir pavyzdinių tėvų. Jų rūpesčiu sūnus Aleksandras yra baigęs Illinois Universitete elektros inž. mokslą. Dabar jis tarnauja JAV kariuomenėje.

Jaunoji yra duktė plačiai žinomų biznierių, gerų lietuvių patriotų S. Krukų, kurių rūpesčiu Violeta baigė DePaul Universitetą Bachelor of Science laipsniu. Abudu jaunieji yra plačiai žinomi Brighton Parke jaunimo kolonijoje, Aleksandras yra geras sportininkas ir muzikos mėgėjas. Jisai priklauso ir yra veiklus įvairiuose rateliuose. Violeta yra pasižymėjusi dainininkė, mylinči muziką, priklausanči įvairiuose choruose ir daug sykių dainavusi įvairiuose parengimuose ir per radijo.

Abu jaunieji vyksta į Washington, D. C., kur Aleksandras turi tęsti tarnybą, o jo mylima žmonelė kartu ten apsigyvens kuriam laikui. Kaip jaunavedžiams, taip ir jų tėveliams bus sunku atsiskirti, bet, sprendžiant pagal jų pareiškimą, kad — "Meilė bus mūsų laimė ir ateitis", reikia manyti ir linkėti, kad taip būtų.

—J. A.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Chicago Liet. Suvalkiečių Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks rugp. (Aug.) 22 d., 8:00 val. vakare, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Visi nariai, es yra prašomi atsilankyti, nes turime daug reikalų aptarti.

—V. Juska, nut. rašt.

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlių Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikale pasaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

BIGANE & SONS
ANGLYS
IR
ALYVA
3596 Archer Avenue
LAfayette 3-0600

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

LIUDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse žaizna koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. Yards 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781
LACHAWICZ IR SUNS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

KAZIMIERAS PECKAUSKAS
7018 W. 43rd St., St. Louis, Ill.
Tel. Stanley 8-9163
Mirė 1951 m. rugpjūčio 20 d., 8:15 valandą vakaro, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Paliko nuliūdę: Posūnis Feliksas Montis, jo žmona Ona ir jų seima; podukra Josephine Rolfe, jos vyras Emil ir jų seima; kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Cicero Kareivių Draugijai.
Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Ketvirtadienį, rugpjūčio 23 dieną, 10:15 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautinės kapines.
Visi a. a. Kazimiero Peckausko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūde lieka: Posūnis, Podukra ir Giminės.
Laidotuvių direkt. A. Petkus. Tel. TOWNhall 3-2109.

Chicago. Tel. VIRGINIA 7-5018
a. + a.
Juozapas Mazrimas
Gyveno 4409 S. Wood St. Mirė 1951 m. rugp. 19 d., 12:20 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kražių parapijoje, Sodalių km. Amerikoje išgyveno 53 metus.
Paliko nuliūdę duktę sesuo M. Lucile Sv. Pranciškaus vienuolynė, Monika Besuparis ir žentas Juozapas, Antanina Salazar ir žentas Carlos, Viktorija Jareckas ir žentas Vladislavas; 3 sūnus: Juozapas ir marti Alexandra, Kazimieras ir Albertas; 5 anūkai ir 3 anūkės; brolis Antanas Mazrimas ir jo seima; 2 seserys: Ona Dalkienė ir Ona Klimienė ir jų šeimos; svogerka Juzefa Kaminskienė ir jos vyras; pusbroliai, pusseserės ir giminės.
Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio kopl., 4605 S. Hermitage Ave. Laidotuvių įvyks ketvirtadienį, rugp. 23 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nuliūdėti į Sv. Kazimiero kapines.
Visi a. a. Juozapo Mazrimo giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūde lieka: Duktė, Sūnus, Marčionis, Zentai ir Giminės.
Laid. Direkt. John F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

LEONAS ŠERAUSKAS
Mirė 1951 m. rugpjūčio 20 d., 11:30 val. vakaro, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje. Raseinių apskrityje, Kražių parapijoje, Levaniškių kaime. Amerikoje išgyveno 53 metus.
Paliko nuliūdę: mylima žmona Vincenta, pagal tėvus čekanauskaitė; duktė Harriet Kauffman, žentas Fred ir jų seima; sūnus Walter, marti Sophie ir jų seima; brolis Boleslovas jo žmona Viktorija ir jų seima; brolėnė Monika Šerauskienė ir jos seima (Gary, Ind.); brolis vaikaitis Antoinette Sprains, Jonas, Juozapas ir Leonardas Šerauskai bei jų šeimos; Anna Šimkus ir jos seima; svogeris Vincentas Juskevičius ir jo seima; krikšto sūnus kun. Pranas Juskevičius; pusbrolio duktė Sesuo M. Grasilda, kazimierietė; kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas namuose, 4344 So. Hermitage Ave. Telef.: Yards 7-1671.
Šeštadienį, rugpjūčio 25 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš namų į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Leono Šerausko giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūde lieka:
Žmona, Duktė, Sūnus, Brolis ir Giminės.
Laidotuvių direktorius John F. Eudeikis. Tel. Yards 7-1741.

JADVYGA, LENKŲ KARALIENĖ

KRITIKA IR POLEMIKA

DR. M. ANYSAS

(Tęsinys)

Dluogoš-Longinus

Čia, Naujame Pasaulyje, deja, neturėjau progos pamatyti jo rašinių. Jei, prileisime, jog jis tokį laišką tikrai parašė Olesnickiui, tai šitas laškas būtų grynai akademinės vertės, visiems tų vedybų dalyviams jau mirus. Gal jis šitą klausimą norėjo pas kardinolą Olesnickį išaiškinti. Daugiau vertės jo laškas negalėjo turėti. Be to, svarbu pažymėti, kad Eneas Silvius Piccolomini galėjo rašyti Olesnickiui ne kaip popiežius, bet tik kaip klebonas, nes Olesnickis mirė jau 1455 m., o Pius II buvo išrinktas popiežiu tik po 1458 m.

Ir patsai Dluogoš-Longinus, trečias autorės liudininkas, kuris parašė 12 tomų lenkų istorijos, negyveno Jadvygos laikotarpyje. Dluogoš yra gimęs 1415 m. ir miręs 1480 m. Pas jau viršų minėtą kardinolą Olesnickį jis tapo raštininku tik 1431 m., dvejetą metų prieš Jagailos mirtį ir tose pareigose išbuvo 22 metus. Jo istoriniai rašiniai vyksta po 1455 m., atseit, ilgai po visų dalyvių mirties.

Ką sako istorijos kritika apie Dluogošą. Joje yra pažymėta, kad Dluogoš, rašydamas savo istorinius veikalus, rėmėsi dalinai dokumentais, dalinai žodžiais padavimais, autopsija ir yra pilnas nekritiškų silpnųjų, kaip daugel viduramžių rašytojų. Matomai, Dluogoš šituos gaudus apie Jadvygos ir Jagailos vestuves nekritiškai paėmė ir juos patalpino savo istorijoje.

Iš kur pvz. Dluogoš galėjo žinoti, kad Jadvygos ir Jagailos vedybinis gyvenimas truko tik 15 dienų? Dar nebūdamas gimęs, jis negalėjo miegoti kaip riteris Tristanas savo karaliaus Marke ir jo žmonos Isoldos miegamajame kambaryje. O iš kur pasidarė po 13 m. vedybinio gyvenimo Jadvygos nėštumas, jeigu nebuvo vedybinio gyvenimo?

Šitie visi faktai įrodo, kaip nekritiškai buvo Dluogošas, talpindamas tokius girdėtus gaudus savo istoriniuose rašiniuose. Aiškiai matoma, kad ne kiekvieną viduramžių rašinį galima pavadinti šaltiniu ir iš jo padaryti išvadas. Kaip atsargiai reikia vertinti visokius rašinius, bus aišku kad ir iš minėto Eneas Silvius Piccolomini, kuris rašiniuose Vytautą vadina jeigu ne žiauriu, tai bent išdaviku, o Jogailą labai teisingu valdovu. O mūsų pažūra apie abu valdovus yra visai kitokia. Kaip dabar įvertinti tokį šaltinį?

Hercogas Wilhelmus

Esu įsitikinęs, kad ne tik šio straipsnio skaitytojai, bet ir pati rašytoja sutiks su mano nuomone, jog negalima viršų minėtus, tariamus šaltinius panaudoti tam, kad iš pamatų pakeistų kai kuriuos istorinius faktus, duotus istoriniams įvykiams visai kitą aiškinimą, negu skaitėme bendrojo istorijoje.

Toliau autorė rašo:

"Jų kaltinimas sutampa su kitais šaltiniais, kurie tvirtina, kad Wilhelmus atvyko į Krokuvą. Ir ne iš miesto, bet iš karališkos pilies pabėgo pro langą, o ne kieno kito, o tik Jogailos žmonių išvarytas."

Istorija tikrai liudija, kad hercogas Wilhelmus, norėdamas savo padėti kaip būsimas lenkų karalius gelbėti, dar prieš vestuves buvo atvykęs į Krokuvą ir iš čia norėjęs, jeigu nebūtų kitos išeities, Jadvygą pagrobti. Lenkų valdomieji sluoksniai, tai užuodę, jam užkirtė kelią. Kai jis nakties metu norėjo su Jadvyga parke susitikti, jis buvo užpultas rūmų dvariškių, su muštais ir į upe įmestas, iš kurios jis tik su vargu pasiekė antrą krantą. Manau, kad labai nesvarbu, ar jis buvo išvarytas iš parko arba gal net rūmų. Paduodu tą, ką lenkų istorija apie tai sako.

Bet visai klaidinga yra autorės nuomonė, kad hercogas Wilhelmus buvo Jagailos žmonių išvarytas. Šitas incidentas įvyko dar gerokai prieš vestuves. Tuomet dar jokių lietuviškų dvariškių Krokuvos karališkuose rūmuose nebuvo. Jie atvyko tik po vestuvių ir jų skaicius liko labai apribotas, kurių dauguma užsiėmė tik Jagailos asmeniu. Lenkų istorijoje nėra nė mažiausio pėdsako, kad Jadvygos palydvių tarpe buvo ir lietuviškų rūmų ponių arba panelių. Nejaugi kuris iš skaitytojų galėtų įsivaizduoti, kad dar gerokai prieš vestuves ir Jagailos ir jo giminių apkrikštydinimo, krikščioniški lenkai būtų įsileidę į karališkus rūmus jų karalienę saugoti pagoniškus lietuvius. Tur būt nereikalinga priminti, su kokių paniekinimų tuometinis krikščioniškas pasaulis žiūrėjo į dar užsilikusius pagonis. Su pa-

goniška Lietuva tuomet tęsėsi nuolatiniis karais, popiežiaus ir visos krikščioniškos bažnyčios laiminimas; užmušti pagoni, ar moterį ar vaiką, deginti jų sodybas skaitėsi krikščionišku darbu. Karo paliaubų Ordinas su Lietuva nepažino, išėmus pačius paskutinius laikus. Manyti, kad tokius neapkrikštytus pagonis lenkai dar ilgai prieš vestuves galėtų įsileisti į karališkus rūmus, reiškia visai nepažinti ano laiko.

Kas krikštijo lietuvius

Taip pat yra klaidingas aiškinimas, kad Jagaila ir Jadvyga lietuvius krikštijo. Tai niekuomet nebuvo, nes abu valdovai nebuvo dvasininkai. Krikštui buvo reikalinga pašventinta ranka. Tam tikslui atvyko gana daug lenkiškų dvasiškių. Nemanau, kad lietuviams čia gali būti kokia gėda, jog jie krikštą gavo iš lenkų. Pagoniška Lietuva ilgai nebegalėjo laikytis, ji turėjo priimti krikštą. Buvo tik dvi galimybės, — iš Ordino arba iš lenkų. Pastarieji užbėgo Ordinui už akių.

Aš ir šiandien tvirtinu, kad, kaip iš bendros istorijos matyti, Jadvyga kitais metais po vestuvių su savo vyru ir dideliu skaičium palydovų buvo Lietuvoje ir dalyvavo šventaragės apkrikštydinimo apeigose. Nėra nė mažiausio pamato tuo netikėti. Nejaugi visi lenkų istorikai čia kaip susitarę meluotų. Jeigu kai kuriuose tų laikų dokumentuose nėra Jadvygos parašo, tai nieko nesako. Jadvyga neturėjo Lietuvoj jokių valdymo teisių, išėmus tų kraštų, kuriuos Jagaila jai buvo prirašęs kaip kraiti. Jos parašas Vilniuje nebuvo reikalingas, dėl to ten ir nerandama. Reikia pasakyti, kad viduramžių juristai labai atidžiai žiūrėjo, kad dokumentus pasirašytų tik tie asmenys, kurie turėjo teisinį titulą, kad vėliau iš tokio parašo nekiltų nepamatuotų pretenzijų.

Dėl Jagailos "naujo smūgio"

Nesuprantama, iš kur autorė paėmė tą tvirtinimą, "kad grįžus Lietuvon Jagailos laukė naujas smūgis. Ejo gandai, kad karalienė matėsi su savo pirmu vyru (?), kad buvo teismas, kad Jadvyga nusidėjėlės rūbais apdėta, klūpodama kaip prasiokiė ant plikos žemės, bučiavo evangeliją ir prisiekė esanti nekaltą."

Jeigu toks faktas ir būtų buvęs, Jagaila niekuomet nebūtų išdrįsęs iškelti viešą bylą ir tuo baisiai nužeminti lenkų karalienę. Tokie teismai viduramžių buvo baisiai rimti įvykiai ir nebaigėsi tuo, kad koks dvariškis, palindęs po stalo, atlotų: wau, wau, jog paleidęs melagingus gaudus. Tokiais atsitikimais kainavo jam gyvybę, jeigu buvo įrodyta jo kaltė. Atvirkščiai karalienė būtų patalpinta visam amžiui rūmuose, iš kurių ji jau nebeišeitų.

Paskaitysim, ką viršų minėta Wanda de Lada apie šitą įvykį rašo:

"Jadvyga buvo įdomi ir kaip karalienė. Po vedybų pasklido gandai apie jos nepadorų gyvenimą. Juos platinę kryžiuočiai. Karalienė, esą, slapta susitikanti su jos pirmuoju vyru. Gandoneis buvo su-sektas ir nubaustas: Gnievosz atsi-gulė ant žemės ties karalienės kė-de ir balsiai pasakė, kad, skleid-da-mas įžeidžiančius gaudus prieš ka-ralienę, jis melavo kaip šuo. Pa-baigęs šitą viešą išpažintį, jis tris kartus sulojis, pamėgdžiodamas šu-nies lojimą."

Aš palieku šitos polemikos tikrumą skaitytojams spresti, kuris aiškinimas daugiau itikina. Iš savo pusės noriu pasakyti, jog aš neskaitau Wandos de Lada rašinį jokių rimtų istorinių veikalų, iš kurio būtų galima semtis tik-slių žinių. Ji irgi vadovaujasi gaudais, iš kur nors painiais. Toliau, karalie-nė į šitą gaudų skleidimą matomai žiūrėjo kaip į netikusio vaiko elgi-mosi, jeigu anas Gnievosz galėjo at-sipirkti šunies sulojimu. Atvirkščiai, jam būtų kainavus gyvybę.

(Bus daugiau)

Tėvai kalti dėl pirmųjų vaiko žingsnių

Dr. Reed chiropodų suvažiavime Chicagoje pareiškė, jog tėvai pakenkią kūdikiui, kai jie jam padeda pradėti per anksti vaikščioti. Kol vaiko kojos nesustiprėjusios, nereikia jam gelbėti žengti pirmuosius žingsnius. Vaikas pats pradės vaikščioti, kai jo kojos bus tam su-stiprėjusios.

N E M U N E gauti naujais leidiniais	
Dr. Gaidamavičius. Išblyškėjęs žmogus	\$2.00
Ramona. Dulkės raudonam sauleleidy	\$3.00
M. Gucelis. Lietuviai gynė savo miškus	\$2.00
Dr. J. Balyis. Lietuviškos pasakos	\$2.50
A. Maceina. Jobo drama	\$2.00
A. Maceina. Didysis Inkvizitorius	\$2.00
L. Z. Ledėnas. Minijonas (poema)	\$1.00
PELĖDA metams 4.00 dol., pusei metų	\$2.50
GENOCIDO VOKAI, 2 spal., 12 št. 25c., 5 spal., 12 št.	\$1.00
Didelis pasirinkimas knygų ir gaidų, išleistų Amerikoje ir kitose valst.	
Užsakymus adresuokite: LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS	
3143 SO. HALSTED ST.,	Telef. Victory 2-3314
	CHICAGO 8, ILL.

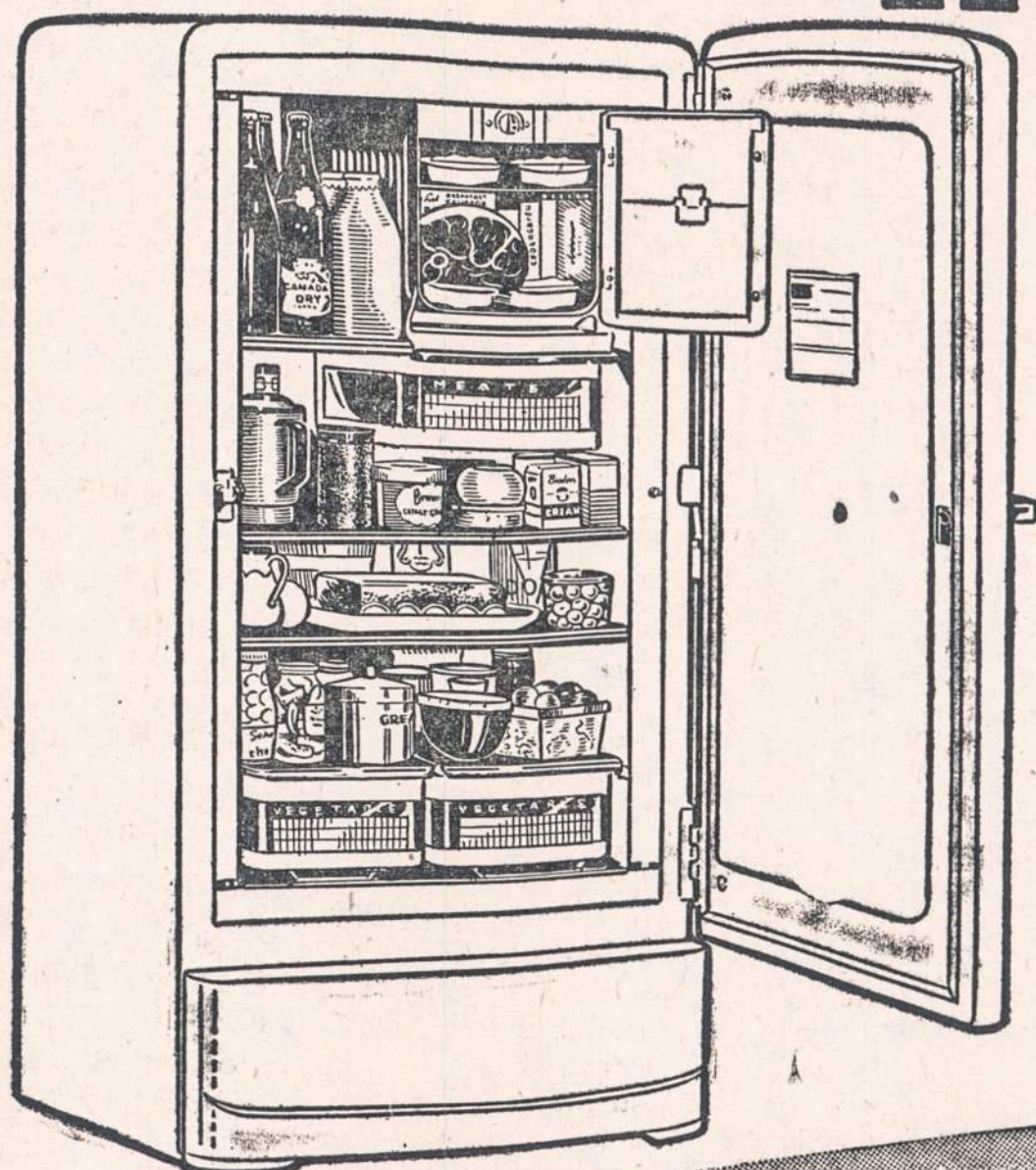

REFRIGERATOR WATER BOTTLE

WITH YOUR PURCHASE OF THE WORLD'S MOST WANTED REFRIGERATOR...

Hotpoint

Sparkling-moulded custom glass 2-qt. beverage bottle. Easy fill, easy pour, easy clean! One-piece handle and top of bright-polished aluminum.

• Here's Extra Value—in addition to the years of satisfaction and dependability you'll get from your new Hotpoint Refrigerator! There never was a time when it was so important to you...to choose the kind of top-quality value Hotpoint assures. Come in today. See all the new 1951 models. Our Lay-Away Plan and Trade-In allowances are the best in town!

1951 De Luxe 8.1 cu. ft.

• Big 24-lb. Speed Freezer! • 2 Roller Drawers! • Large Meat Pan! • Automatic Door Latch and Safety Stop! • 5-Year Protection Plan on Thriftmaster Unit! \$26995

Yours may be the one to unlock our valuable free prizes...and give you the opportunity to receive, absolutely free, this brand-new 1951 Hotpoint Refrigerator! Nothing to buy! Come in today! FREE PRIZES!

NO DOWN PAYMENT IF YOUR OLD REFRIGERATOR IS TAKEN IN TRADE.

AS MUCH AS 18 MONTHS TO PAY.

COME IN TODAY AND SEE HOW EASY IT IS TO OWN A HOTPOINT.

ARBET'S, INC.

1746 WEST 47th STREET

Phone: Virginia 7-3377

2442 WEST 47th STREET

Phone: Virginia 7-0700

Open daily until 6:00 P. M. Monday and Thursday until 9:00 P. M.

STATAU NAUJUS NAMUS

Atlieku senų namų visokius pataisymus, apkalu su Bricksidings su jūsų arba savo medžiaga. Esu karpenteris unijistas, darba atlieku gerai ir sąžiningai. Skambinkite nuo 6 iki 9 p. m.

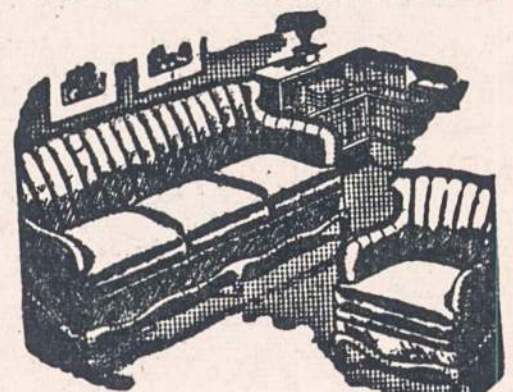
LAfayette 3-3306

KAZYS

ČESNAUSKAS

4240 So. Maplewood Ave. CHICAGO 32, ILL.

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai DIDELIS PASIRINKIMAS Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT

Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd. SEeley 3-4711

PROGRESS

LIETUVIŲ BENDROVĖS

KRAUTUVĖS

PECIAJAI ŠALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai.

Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST. Tel. Victory 2-4226 4183 ARCHER AVE. Tel. LAfayette 3-3171 CHICAGO, ILL.

Baikite savo kančias

arthritis, reu-matizmo skaus-mus, raumenų įtampa, kosėji-mą su šiomis slaptomis for-mulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtas grynu žoliu, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIJOJI Skilvio Ar-bata teikia greitius rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic S A L V E—(\$1.00) duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/2 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudantioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų su-kietėjimus.

Z. G. Stanis Company 2822 ARCHER AVENUE Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netiku-sio maisto arba jautiesi prarū-gęs, apsunkintas, paimk Alavijos grūdelių nedaudiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nu-ryk, arba sutarpyk Alaviją van-denyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway South Boston 27, Mass.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIEŖOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezul-tatų.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išsiuntimą:
Viena kopija 5c.
Savaitė 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.00
Trims mėnesiams 2.50
Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienuose eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Anthony Eden Chicagoje

Britanijos konservatorių partijos vado pavaduotojas ir buv. užsienio reikalų ministeris Anthony Eden jau trečią savaitę, kai važinėja Jungtinėse Valstybėse ir užvakar atvyko į Chicago. Prieš 2,500 žmonių, susirinkusių į Orchestra Hall, jisai pasakė kalbą.

Nors Eden yra konservatorius, bet čia jį pristatė publikai liberalas, demokratų senatorius iš Illinois Douglas, vienas iš griežčiausių kovotojų už socialines reformas, kurias smerkia mūsų konservatoriai, susimėtę į dešinią republikonų partijos sparną. Sen. Douglas, be to, stoja už JAV bendradarbiavimą su Vakarų Europos demokratijomis ir Š. Atlanto pakto šalių ginklavimą, kas irgi labai nepatinka dešiniems republikonams.

Savo kalboje Eden su pasitenkinimu pastebėjo, kad Amerikos žmonės, su kuriais jam teko susitikti, bekliaujant iš miesto į miestą, yra draugingi Britanijai. Jisai sakė, kad kovoje prieš bolševikinę Rusijos imperializmą reikia vartoti dvi priemonės: ginkluotis, kad Rusija nedrįstų pradėti karo, ir padėti Rusijos pavergtiems žmonėms nusikratyti bolševizmo jungu.

Europa, Edeno įsitikinimu, yra giliai antikomunistiška. Nė vienoje šalyje komunistai nepateko į valdžią rinkimų keliu. Jeigu Europa bus bolševikiu užpluta, ji kovos, bet jai reikia padėti ginklais ir kareiviais. Europa nenori būti "išlaisvinta", nes ji numano, kas su ja atsitiktų, įsiveržus bolševikams, jeigu ji turėtų laukti, iki atvyks jai pagalba iš JAV. Europa nori, kad būtų sudaryta pakankamai stipri jėga, kuri apgintų ją nuo bolševikių įsiveržimo; o to pasiekti negalima be Amerikos pagalbos.

Maskvos satelitų šalyse žmonės nerimsta ir sovietų tirionijos sienos jau braška. Už Geležinės Uždangos yra, anot Edeno, daugiau nerimo ir žmonių nepasitenkinimo reiškinii, negu komunistams pavyko sukelti laisvoje Vakarų šalyse. Tas pavergtųjų tautų judėjimas privalo būti remiamas.

Peipingas Gasdina

Kinijos komunistų radijas paskelbė "atdarą laišką" Japonijai, išpėdamas ją, kad taikos sutarties pasirašymas San Franciscoje, nedalyvaujant komunistinei Kinijai ir Sovietų Rusijai, reikš "karo paskelbimą šitom dviem šalim".

Tas "laiskas" buvo pirma idėtas kinų komunistų laikraštyje, o paskui jo anglišką vertimą perdavė Peipingo radijas. Šituo būdu komunistai norėjo atkreipti ir anglosaksų tautų dėmesį į jo turinį.

Komunistai gasdina Japonijos premjerą Shigeru Yoshidą, kad, pasirašydamas "separatinę taiką" San Francisco konferencijoje, jisai įgis tolimų šalių draugingumą, bet padarys savo priešais kaimynus, apsupančius Japoniją iš trijų pusių.

Tačiau Japonija žino gerai, ką reikėtų jai tų kaimynų "draugingumas": ji būtų paversta jų satelitu.

APŽVALGA

ŠVENTOS BEZDŽIŲ

Indų (indusų) religija draudžia galabūti arba mušti bezdžiones, nes jos yra laikomos "šventomis". Todėl Indijoje jų priviso be galo daug — 100,000,000 — ir jos naikina žmonių maistą.

Kad nebūtų nusikalsta religijai, Indijos maisto ministeris Mushi sugalvojo tokį planą nusikratyti tais šventais gyvūnais: eksportuoti jų kiek galint daugiau į svetimus kraštus.

Kodėl bezdžionės šventos, tur būt, nežino nė patys indai. Kada nors žiloje senovėje tokią "religijos tiesą" sugalvojo jų dvasios tėvai, ir žmonės tiki tuo iki šiol. Juo senesnė religijos dogma, juo šventesnė.

RUSŲ ŠNIPAI SKATINO JAPONIJĄ PULTI JAV

Japonijos valdininkas Mitsusada Yoshikawa liudijo JAV senato Vidaus Saugumo komisijoje, kad Sov. Rusijos šnipai kurstė Japoniją pulti Jungtines Valstybes, Britanijos, Prancūzijos ir Holandijos kolonijas Toluose Rytuose, kad tuo būdu japonų smūgis būtų nukreiptas nuo Rusijos. Ir sovietų šnipams tai pasisekė. Jie net iš anksto patyrė, kada japonai puls JAV bazę Pearl Harbor.

Yokishawa, Japonijos vyriausiojo prokuroro pavedimu, tyrinėjo svetimų šnipų veiklą Japonijoje. Yra susekta, kad tų šnipų galva buvo vokiečių kilmės agentas Richard Sorge, kuris slapta dirbo Rusijos naudai. Jo partneris buvo Hozumi Osaki, įtakingas japonų valdžioje asmuo.

Sorge buvo išaiškintas dar karo metu ir nubaustas mirtim. Iš jo prisipažinimų Japonijos tardytojai patirė, kaip šnipai paveikdavo Japonijos vyriausybę ir išgaudavo jos paslaptis, kurios paskui būdavo pertelkiamos sovietams.

KAIP SOVIETAIS IŠNAUDOJA LIETUVOS VALSTIEČIUS

Vilniaus "Tiesoje" idėtas pranešimas iš Veisiejų šitokia antraštė: "Pirmus grūdus — valstybei". Pranešime skaitome:

Rajono kolūkiuose sparčiai kertami rugiai. Kolūkių laukininkystės brigados lenktyniuoja už derliaus nuėmimą trumpiausiais laikotarpiais ir be nuostolių. Rajone jau nukirsta daugiau kaip 700 hektarų rugių. "Ančios" žemės ūkio artėles nariai, tesėdami duotąjį žodį, našiai dirba kertant žiemkenčius. Čia jau nukirsta apie 90 hektarų rugių. Kolūkis numatė rytą baigti rugių piktį...

Kolūkyje organizuojami kūlimo

darbai. Javai bus vežami tiesiai iš lauko prie kulių. Kolūkiečiai nutarė pirmus ir geriausius grūdus pristatyti į valstybinius sandėlius.

Žinoma, yra melas, kad "kolūkiečiai" (t. y. ūkininkai suvaryti į kolehozdus) patys nutarė pirmus ir geriausius grūdus atiduoti sovietams. Jiems valdžia taip isakė.

Štai kita panaši žinia, iš Šalčininkų. Jos antrštė — "Duona valstybei". Žinioje sakoma:

Rajono kolūkių nariai, apsvairstę Lietuvos KP(b) Centro Komiteto X plenumo nutarimą, nutarė trumpiausiais terminais atlikti javų piktį ir geriausius grūdus pirmą laiką pristatyti valstybei.

Rajono kolūkiečiai vykdė savo pasidėjimus. Šiomis dienomis kolūkiai raudonąja gurguole pristatė valstybei į Jasiūnų paruoštą punktą pirmuosius 40,000 kilogramų grūdų (kilogramas — daugiau kaip du svarai). — "N." Red.). "Raudonosios Aušros" žemės ūkio artelė į punktą atvežė 2,200 kilogramų, "Raudonojo Spalio" — 2,500 kilogramų, Adomo Mickėvičiaus vardo — 2,000 kilogramų grūdų. Raudonojoje gurguolėje dalyvauja ir kiti kolūkiai.

Grūdai iš Trakų ir Vievio

"Tarybinės" Lietuvos komunistų organas praneša iš Trakų:

Rajono kolūkiuose kasdien plečiasi rugiapiūtės darbai. Visoje valstybėje jau dirba javapiūtės.

Lygiagrečiai su javų piktimi pirmajam rugių kolūkių nariui pradedo vežti į valstybinius sandėlius duonius grūdus. "Aušros", Černiachovskio vardo, Stalino vardo ir eilė kitų kolūkių jau pristatė valstybei paruoštus saskaiton pirmąsias tonas grūdų. Kasdieną prie paruoštų punktų atvyksta iš kolūkių vis daugiau vežimų su duoniniais grūdais.

Kitas pranešimas paduoda tokių žinių iš Vievio:

Molotovo vardo kolūkio nariai, apsvairstę KP(b) CK X plenumo nutarimą, išspareigojo trumpiausiu laiku ir be nuostolių atlikti rugiapiūtę ir geriausius grūdus pristatyti valstybei. Šiomis dienomis II, III ir IV brigadų pradėjo atrankinę rugiapiūtę. Išvystytas tarp brigadų ir atskirų kolūkiečių socialistinis (!!!) lenktyniavimas davė neblogus rezultatus. Kolūkiečiai jau nukirto 30 ha rugių. Nukirsti rugiai tuojau pat rikami ir statomi į gubas, gerai apsaugojami nuo lietaus. Artimiausiomis dienomis kolūkis pradės javų kūlimą ir grūdų pristatymą valstybei.

Šitai komunistai plėšia Lietuvos žemės ūkį ir išnaudoja valstiečius. Pirmieji ir geriausi grūdai eina valdžiai, kuri siunčia tas Lietuvos žmonių gerias Rusijon!

Nenuostabu, kad Lietuvos kaimas jau yra paliestas bado.

"NAUJIENOS" SKAITO VISŲ SROVŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNININKAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

ANDRIUS NORIMAS

MENTICIDAS

Apie patį baisiausį ir žiauriausį komunistinės diktatūros nusikaltimų įrankį

Mums jau seniai žinoma, ir visų laisvųjų tautų sąžinė yra pasipiktinusi vadinamo *genocidu* (tautų žudymo, gyventojų grupių naikinimo) aktais, nukreiptais prieš nepatinkamas komunistinei diktatūrai tautas. Visi mes įsitikinome, jog despotiška valdžia nedvejoja dėl tautų žudymo ir naikinimo. Tai patvirtina iš anapus geležinės uždangos prasiskverbūsios žinios apie Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, R. Vokietijos ir Balkanų tautų deportacijas. Šis faktas pripažintas Jungtinių Tautų. Tautų žudymas pamerktas. Jis paskelbtas nusikaltimu. Tačiau jis vis dar lieka svarbiausiu komunistinės diktatūros politikos įrankiu.

Tuo pačiu metu ši diktatūra be atvangos vykdo nusikaltimą, kuris yra dar baisnis, tiksliau ir išradingesnis. Tik jis mažiau pastebimas, kaip tautų žudymas, bet ne mažiau sėkmingas žmonių pasipiktinimui. Komunistinio režimo užkampiose vykdomas žmogaus dvasios žudymas, individualinės sąžinės ir sąmonės likvidavimas, švenčiausių žmogaus įsitikinimų griovimas, laisvo galvojimo bei mintijimo ir tikėjimo naikinimas.

"Smegenų plovimas"

Komunistinio akiračio šalyse jau priimtas, šalia mums jau žinomo "politinio valymo" termino, naujas išsireiškimas — "smegenų praplovimas". Žmonės, gavę *smegenų praplovimą*, netenka gabumų savistoviai mintyti, galvoti. Jie pavertami tarytum patefono plokštele, kuriu budelis-tardytojas gali įkalbėti kas jam patinka. O juk mes žinome, jog tardytojo, budelio, kaltintojo ir teisėjo funkcijos bolševikinėje režime visur ir visada suvedamos į vieną, tą patį asmenį.

Tokio "smegenų praplovimo" pavyzdį jau turime labai daug. Tiktai tuo "praplovimu" galima paaiškinti kaltinamųjų (pradedant Tuchačevskiu ir baigiant kardinolu Mindsenty bei vysk. Stepinac) sudėlių prieš komunistinę diktatūrą elgesį Maskvos ir pavergtųjų valstybių teismo procesuose.

Protavimo vagys

Nuo to laiko žmonijos akyse praėjo šios žmogaus sąžinės, valios ir sąmonės žudymo aukos, pradėdant komunistais, nesutinkančiais su Stalinu ir baigiant katalikų Bažnyčios kardinolais. Visi jie įvairiais būdais ir įrankiais privesti iki visiškų abejingumo, iki pilno atsisakymo asmeniškai spresti, visi jie pasyviai kartojė budelio-kaltintojo žodžius. Visais šiais atvejais prieš tai jie būdavo atitinkamai ilgai veikiami požemiuose. Visais atvejais iš žmogaus būdavo pagrobama jo protinė laisvė, jį priversdavo sakyti tai, ko jis negalvojo, išpažinti tai, ką jis netiki, prisipažinti tuo, ko jis neįvykdė.

būdais ir įrankiais privesti iki visiškų abejingumo, iki pilno atsisakymo asmeniškai spresti, visi jie pasyviai kartojė budelio-kaltintojo žodžius. Visais šiais atvejais prieš tai jie būdavo atitinkamai ilgai veikiami požemiuose. Visais atvejais iš žmogaus būdavo pagrobama jo protinė laisvė, jį priversdavo sakyti tai, ko jis negalvojo, išpažinti tai, ką jis netiki, prisipažinti tuo, ko jis neįvykdė.

Prisipažinimų išgavimas

Vis labiau aiškėja būdai, kuriais tokie prisipažinimai buvo ištraukiami. Tai nesiliaują tardymai, privėdą auką iki visiškų nervinio išsekimo. Tai — grubūs, žiaurūs fiziniai kankinimai. Tai — grąšinimai tokio pat kančiomis kankinti giminės, draugus, artimuosius ir mylimus žmones. Tai — ryški, akinanti šviesa, nepaliaujamai spiginanti į tardomojo akis. Tai — niekšiški totalitarinės medicinos "laimėjimai" (medikamentai ir narkotikai), atimant žmogaus valią ir ją silpninant. Tai — kankinimas badu ir troškuliu. Tai — psichiatrinės priemonės, kurių esmę palaipsniui jau pradeda suprasti laisvųjų šalių mokslas.

Prancūzų žurnalas "Esprit" apklausė psichologus ir psichiatrus — ar galima priversti žmogų persiminti ideologiją, kuri yra jam giliai priešinga ir jo net nekenčiama? Ar galima atimti iš žmogaus jo protavimo laisvę? Kitais žodžiais tariant, ar galima priversti žmogų iki visiškų dvasinio abejingumo, paversti jį į protinę prieblądą, priversti jį ramiai ir pasyviai kartoti visa, ką jam įteiks kaltintojas?

Apie tokią anketa sovietinė spauda nepasakys piliečiams nieko, nors jie juk turi plačiausius duomenis šiuo klausimu. Mes net negalime įsivaizduoti kiek jų yra buvę "smegenų praplovimo" objektais... Apie tokią anketa sovietinė spauda nepasakys piliečiams nieko, nors jie juk turi plačiausius duomenis šiuo klausimu. Mes net negalime įsivaizduoti kiek jų yra buvę "smegenų praplovimo" objektais...

Menticidas

"Amerikiečių psichiatrijos žurnale" atspausdintas straipsnis šia tema. Nėra nė šėšelio abejonės, kad šis straipsnis nekad nepasirodys jokiuose Sovietų Sąjungos žurnaluose, nei žurnaluose kurios nors šalies, kurios gatvėse stovi paminklai dar gyvam "didžiajam Staliniui".

"Smegenų praplovimo" būdų bei priemonių panašumą amerikiečių psichiatras Just Marlo, analogiškai su "genocidu" — tautų žudymu — siūlo pavadinti "mentidą" — žmogaus asmenybės sąmonės ir proto žudymu.

Net ir stipriausią žmogaus valią galima priversti iki visiškų nusilpimo. Netgi stipriausiam dvasia žmogui galima įsteigti prisipažinimą betkokios kaltės ir priversti jį prisipažinti tuo, ką jam kiti padiktuos. Kad tai yra teisinga, mums jau yra žinoma iš viduramžių raganų procesų, kad nelaimingos moterys isteriškai šaukdavo, pačios save apkaltindamos santykiavimu su "nelabuoju".

Vogelerio įrodymas

Pats praėjęs *menticido* kankinimus, amerikietis Vogeler liudija: "Ateina momentas, kada žmogui darosi aiškus absoliutiškas beviltiškumas neigti tai, ko iš jo reikalauja. Jis pradeda jaustis visiškai apleistas. Jis įsitikins, jog vistik žus. Jį užmuš, o primestas jam prisipažinimas vistik ir betkoku atveju bus paskelbtas tokioje formoje, kaip to nori tardytojai. Ir štai jis pasirašo visokias nesąmones, kokias jam tik paikiša."

Tai patvirtina ir kiti asmenys, praėję *menticido* kančias, — visi tie, kuriems laimingai pavyko išlikti ir rasti kelią į laisvės šalis.

Jungtinių Tautų deklaracija

Žmogaus Teisių Deklaracijos 18 ir 19 str., paskelbtas Jungt. Tautų, nustato teises į laisvą galvojimą, nuomonės išreiškimą ir pasisakymus. "Menticidas" gi, būdamas dar nepamerktas, tuo pačiu lieka ciniškesniausiu šių Žmogaus Teisių pažeidimu. Tačiau anksčiau ar vėliau "menticidas" bus pripažintas nusikaltimu prieš žmogumą. Žmonės gi, išradę būdus šiam žmogiškosios sielos žudymui komunistinės politikos ir komunistinės policijos interesams, — diktatoriai, šiuos būdus įsąk į leidžią, — tardytojai, budeliai NKVD požemiuose, — ir visi šiuos būdus praktiškai pritaikę, — visi jie neišvengiamai kada nors turės duoti ataskaitą laisvos žmonijos teismui. — o pirmąsias savuose kraštuose ir savo tautos teismui. Mums gi belieka kankinai laukti to laiko, tačiau ne sudėjus rankų, o energingai kovojant su praigaistinguoju komunizmu ir su jo išperomis — "genocidu" ir "mentidą".

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniam dienraščio puslapyje. Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerastite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur jį galėsite gauti. Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, į kurį reikia kreiptis.

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

(Tęsinys)

Indoeuropiečių prokalbės skilimas

Kaip jau minėta, sunku ką nors tiksliau pasakyti apie ide. prokalbę. Ji yra spėtinė (teoriškai atstatyta iš žinomųjų ide. kalbų). Taip pat spėtinė yra ir ide. protautė su protėvyne. Todėl pastaraisiais laikais kai kurie tyrinėtojai ėmė abejoti, ar tokia ide. prokalbė bei protautė apskritai yra buvusi⁴.

Baltų kalbos

1. Baltų prokalbė ir protėvyne

Kaip jau minėta, viena ide. kalbų šaka buvo baltų, arba (kaip ją vadino K. Jaūnis ir K. Būga) aisičių, šaka. Iš jos ilgainiui yra išriedėjusios prūsų, lietuvių, latvių, kuščių, žiemgalių ir sėlių kalbos. Šioms kalboms iš baltų šakų, arba bendrąją kalbą, iš kurios jos yra kilusios, vėl galima vadinti jų prokalbę, taigi baltų prokalbę. Taip pat ir tautą, ją kalbėjusią, galime vadinti baltų protautę (probalčiais). Namona, kad baltų prokalbė bus gyvavusi maždaug 1000—500 (o gal 1500—

500) m. prieš Kristų.

Apie baltų prokalbę, panašiai kaip ir apie ide. prokalbę, mes maža ką nežinome. Jokių jos paminklų neturime, apie ją sprendžiame pirmiausia iš žinomųjų baltų kalbų lyginimo. Atskilusiu nuo ide. prokalbės, ji jau skyrėsi savo gramatika ir žodynu. Be kitko, baltų prokalbė nebeturėjo tiek daug kaip ide. prokalbė prieblaus, o veiksmazodžio sistema buvo paprastesnė.

Apie baltų protėvyne padeda spresti pačių baltų kalbų duomenys, taip pat ir proistorė. Iš bendrų pirmiausia prūsų, lietuvių ir latvių kalbų žodžių, susijusių su geografine aplinka, galima spresti apie tas vietas, kuriose baltų protėviams teko gyventi. Tokie žodžiai yra augalų bei gyvulių pavadinimai. Iš tikrųjų, jei atskirose baltų kalbose randame tam tikrų medžių ar gyvulių bendrų vardų, tai reiškia, kad baltai tuos vardus turėjo pažinti tada, kai jie dar tebe gyveno nesuskirstę atskiromis tautomis. Tie vardai kartu rodo, kad jais vadinami augalai bei gyvuliai buvo pažįstami ten, kur baltai gyveno. Tuo būdu iš bendrųjų medžių vardų pirmiausia galime spresti, kur baltai prokalbės metu nebuvo gyvenę. Baltų paveldėtas iš prokalbės bendras beržo vardas (prūsų *bērse*, liet. *beržas*, latv. *bērzs*) rodo, kad baltai negalėjo ateiti iš Italijos, nei iš Mažosios Azijos, kur beržų nėra. Negalėjo baltai būti atskirė nei iš tolimosios šiaurės, nes jie tada nebūtų taip gerai pažinę šių medžių: *ąžuolo* (pr. *aušonis*, liet. *ąžuolas*, *aužuolas*, latv. *ozols*), liepos (pr. *līpe*, liet. *liepa*, latv. *liepa*), uosio (pr. *uoasis*, liet. *uosis*, latv. *osis*), vinkšnos (liet. *vīnkšna*, latv. *vīkšna*). Dar geriau matyti baltų gyventojų vietą iš gyvulių vardų. Baltai pažino *uoverę* (pr. *ueware*, liet. *uoverė*, latv. *uāvere*), kiau-

nę (pr. *caune*, liet. *kiaunė*, latv. *caune*), kurių nėra toli pietuose. Tolloje šiaurėje taip pat nėra ir šių baltų protautės pažintų gyvulių: stumbrų (pr. *wissambris*, liet. *stumbras*, latv. *sūbris*), taurų (pr. *tauris*, liet. *tauras*, latv. *taurs*), briedžių (pr. *bryadis*, liet. *briedis*, latv. *briedis*). Tuo tarpu ungurys (pr. *angurgis*, liet. *ungurys*; bet latv. *zutis*) ir laiša (pr. *lassasso*, liet. *laiša*, arba *lašis*, latv. *lašis*) rodo, kad baltų bus gyventa Baltijos apylinkėse.⁵

Panašų dalyką patvirtina ir proistorė. Archeologinės iškaskenos rodo, kad ir priešistoriniais laikais baltų sodybų tenka ieškoti apskritai tose vietose, kur jų gyvenama ir istoriniais laikais. Todėl nėra teisinga nuomonė, kad dabartinėje savo žemėje lietuviai yra ateiviai iš rytų. Tačiau yra tiesa, kad žiloje senovėje baltų ribos siekė toliau į rytus; tai rodo ir baltiškieji vietovardžiai, kurių yra gausu toli rytuose už šiandieninių baltų sodybų.

Iš įvairių duomenų tenka spresti, kad sritis tarp Vyslos žemupio vakaruose, net iki Persantės upės paryje, Tvėrės Kalugos linijos rytuose, Pripetės baltų pietuose ir Dauguvos vidurupio šiaurėje priklausė senosioms baltų kiltims, kurios tose vietose gyveno daugelį amžių prieš Kristų.

2. Baltų prokalbės skilimas

Baltų protėviams ilgainiui paplitus didesniame plote, jų kalba negalėjo išlikti visą laiką vienoda. Jau pačioje baltų prokalbėje bus buvę tarminių skirtumų.

⁴ P. P. Schmidt, Sprachliche Zeugnisse über die Urheimat der Balten und ihre Kultur (Die Letten 71-88).

SUSIVINIJIMUI LIETUVIŲ ARGENTINOJE TRISDEŠIMT SEPTYNI METAI

Turtingiausia Pietų Amerikos
Lietuvių Draugija

Šį liepos mėnesį sukako lygiai 37 metai nuo tos dienos, kada pirmieji lietuviai ateiviai čia sukūrė savišalpinę ir kultūrinę draugiją — Susivienijimą Lietuvių Argentinoje.

Tas reikšmingas minėjimas atžymėtas veteranų pagerbinu 8. 7. 51 ir SLA menininkų parengimu 21. 7. 51. (Faktiniai SLA gimimo diena yra liepos 12). Bet lai žino visa mūsų tauta, kas buvo, ką pergyveno ir kuo šiandien yra Susivienijimas. Tą supažindinimą, nors trumpais bruožais, padarome per "Argentinios Lietuvių Balsą", viso laisvojo pasaulio lietuvių skaitymai, kuris kaip tik ir yra Susivienijimo spaudos organas.

Dar caro priespaudos laikais susivienijimiečiai Argentiną oje išsirašydavo lietuviškų knygų iš JAV ir iš Tilžės ir Susivienijimas čia buvo vienintelis lietuvių šviesos žibūtelis, prie kurio dėjos visi kilniausios sielos lietuviai.

Laikas bėgo. Per tuos 37 metus daug kartų išsiliejo La Platos vanduo ir audros apklaužė gražiausių medžių šakas. Taip ir su Susivienijimu: Kada dykduonijaujanti "kolonijos kapeilonai", tykodami Lietuvos liūtį, atvirksčiai nupiešė Argentinios lietuvių istoriją ir DULRo pašalpas kriminališkai blaškė, sykiau pasigrobdami ir Susivienijimą ir taip jį "nuglobodami" vadinamose "lietuvių namuose", kad beliko vos keli nariai ir vėjas jo išde švilpavo. Dori tėvynainiai susirūpino ir išgelbėjo Susivienijimą, ištraukdami jį iš samdytų "patriotų" nagų ir pasirinkdami savo spaudos organu nepartinį "A. L. Balsą". Iš tų namų Susivienijimą ištraukė ir jam gražiojo savistovumo bei įvedė tinkamas veikimo vėžes mūsų veikėjai A. Šiaudvytis, vėlonis I. Šutinis, J. Sereika, Grigaitis ir kt. Prie išgelbėto Susivienijimo tuo prisidėjo jau iš Nepriklausomos Lietuvos atvykę jauni veikėjai pasiryžėliai: G. Šimkūnas, St. Majauskas ir K. Velička. Pagyvėjo scenos darbas: nutarta steigti skyrius. G. Šimkūnas ėmėsi kurti pirmutinį SLA Draugijos skyrių (dabar jis vadinamas antruoju). Majauskas su Velička organizavo scenos darbą. Tuo atgimė pritarimas visuomenėje. Susitvėrė trečiasis skyrius, o susilikvidavusi pašalomis išlaikytą "tautininkų sąjungą", dėka J. Každailai ir kitoms rimtesniems prie jos buvusiems asmenims, — bent baldu išgelbėjo ir įėjo Susivienijimą kaip ketvirtas skyrius, Villa Scasso — Villa Lugano susikūrė penktas skyrius, o Cordoboje šeštas.

Susivienijimą padarius su skyriais, pirmutinė Centro Valdya išrinkta iš pirmininko G. Šimkūno, sekr. Pr. Stalioraičio ir išdininko Izidoriaus Jankausko. Padarius pirmutinį C. V. posėdį gerb. Šimkūno namuose pasirodė, kad "kapelionų" nuglobotame Susivienijimo izde beliko vos 50 centavų! Narių buvo likę vos keliolika.

Čia tenka visiems rimtai pagalvoti, kaip be nieko atgimes

Susivienijimas per 12-14 metų priaugo iki 600 narių ir Susivienijimo turtas šiandien siekia pusę milijono pežų!

To pasiekėme dėka narių ir rėmėjų pasišventimui. O pergyventa buvo daug. Reikia neužmiršti, kad pirmininkaujančio gerb. G. Šimkūnui ir nuosavybės laimingai įsigyta vien narių aukomis — paskolomis. Teko nugaleti daugybę kliūčių ir formalių. Esant pirmininku gerb. J. Venskūnui ir rezignavus jam išvykstant į JAV, — Stalioraičio, Šiaudvyčio ir kitų veikėjų prašymu vėl grįžo į pirmininkus Šimkūnas, kuris, dėka plačių pažinčių ir išgalėjimo daug laiko pašvėsti organizacijai, nugalejo visokeriopus spaudimus.

O fizinių darbų teko talkinti visiems organizacijos nariams, kurie supranta, kad Susivienijimo nuosavybė, kuri priklauso mums ir mūsų ateinančioms kartoms, o ne kokiame nors internacionalui, kurie į lietuvių tautą žiūri tikrai kaip į melžiamą karvutę. Taigi tektų labai plačiai rašyti, kad suminėti visus pasiryžėlius veikėjus visuose skyriuose. Kaip antrame skyriuje, arčiau nuosavybės esančiame, pavyzdinčiai veikia P. Kučinskas, J. Gervė ir kiti skyrių valdybų nariai ir bendrai sąmoningi susivienijimiečiai, taip ir visuose skyriuose yra pagarbos vertų veikėjų, kurių dėka išaugo Susivienijimas ir baigiami statyti Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmai. Susivienijimas mūsų ir mūsų Tautos Himno autorius yra mūsų idealas! Kudirkos vardo Susivienijimo salionas bus didžiausia lietuvių visuomeniška nuosavybė Pietų Amerikoje! Tai bus tikras paminklas Didžiajam Lietuvniui Kudirkai!

Jau iš šitos trumpos apžvalgos matys ir visai neseniai atvykusieji tautiečiai, kad tikras lietuvis patriotas privalo tapti Susivienijimo nariu ir jį visokeriopai paremti.

—P. Stalioraitis.

Detroit, Mich.

Pavaizdavo kolchozininkus

Per lietuvišką radijo valandėlę buvo pavaizduotas Pusedžio valdzelis "Rugiapiūtė". Tai lyg ir valdzelis iš pavergtos Lietuvos sukolchozinto kaimo gyvenimo. Vis dar gražiai skamba lietuviškos dainos tuose laukuose. O pavargę valstiečiai, slap-tai patraukia savo tarpe per dantis tarybinės valstybės laimes. Pasijuokia, kad jau įsteigtas fabrikas, kur apelsinus (orenžinus) gamina, o niekur nebesimato dabar kiaulių. Bet, sako, kiaulių dabar ir nereikia, nes pagal prisakymą jau seniai ant medžių auga lašiniai.

Taip betraukiant per dantį tarybinę tėvynę, nejučiomis užsimęga gražios lietuviškos dainos ir šokiai. Ir patylomis visi sudainuoja "Lai gyvuoja Lietuva". Vadinimas visiems patiko, o raudonam gaivalui, visiems bolševikberniams bus daug susikrimitimo. Nes tokios yra tarybinės tėvynės laimės ir laimėjimai ūkio srityje.

—Klausytojas.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Sovietai nesuvirškina satelitu

Anthony Eden, buvęs Didž. Britanijos užsienio reikalų ministras, kalbėjo pirmadienį vakare Chicagoj, pristatytas sen. Douglas. Britų diplomatas pareiškė, jog Sovietai nepajėgia apsidirbti su savo satelitais.

Ankstyvesnėje spaudos konferencijoje Edenas pareiškė viltį, jog Korėjos konfliktas ir kitos pasaulinės problemos galėsiančios būti patenkinamai išspręstos.

Edenas teigė, jog vienintelė išeitis iš dabartinės komunizmo grėsmės yra Vakarų apsiginklavimas. Tačiau reikią aiškiai pasauliui pasakyti, kad šio militarinio stiprėjimo tikslas esanti taika. Jis patvirtino, jog Europos tautos esančios priešbolševikinio nusistatymo ir josios pasiryžusios nuo užpuoliko gintis, tik joms reikalinga pagalba ginklais ir žmonėmis. Kova su komunizmu turinti būti organizuojama pasauliniu mastu.

Izoliacionizmo Amerikoje Edenas nepastebėjęs.

Nusižudė studentas

19 m. De Paul universiteto studentas R. Herman, 4816 N. Spaulding, buvo rastas pasikroves vonios kambary savo tėvų namuose. Jis neseniai buvo grįžęs iš atostogų ir pasisakė einąs prieš valgydamas pietus, nusiprausti. Po 20 minučių motina negalėjo atidaryti durų vonios, kur jis užsirašinęs ir nusižudė.

Tėvai sakosi nesuprantą, kokios priežastys jį vertė žudyti.

Nuteisti nepilnamečiai plėšikai

Po 20 metų kalėjimo buvo nuteisti už plėšikavimą su ginklu rankose du nepilnamečiai: R. Green, 17 m., 1536 Mohawk, ir Ch. Brown, 16 m., 1100 Sedgwick. Trečias, 16 metų amžiaus L. Davis, 1227 Howe, gavo 10 metų kalėjimo.

Didelis lietus

Pirmadienį popiet užėjo didelis lietus — priplaupe iki 1.47 colio sluoksni vandens. Užtvino patiltės; penkiose jų dar antradienio rytą tebetelkėjo vandens balos, ir negalėjo pravažuoti CTA susisiekimo priemonės. Vietomis iki žmogus juostos buvo vandens per jūbias vietas, kuriomis teko važiuoti tramvajams.

Apdovanotas jaunuolis už drąsumą

Amerikos veterinarių suvažiavime Milwaukee buvo pripažintas draugijos pagyrimas 16 metų Chicago jaunuoliui Frank Evans, gyvenusiu 918 S. Fairfield. Šis jaunuolis išgelbėjo iš degančio namo seną moterišką pereiną rudenį, išgabendamas ją iš antrojo aukšto. Po to jis vėl grįžo į degantį namą ir išgelbėjo šunį, išsokdamas su juo iš 15 pėdų aukščio.

Supažindina su bombardavimo pavojum

Du čikagiečiai — S. Yaksie, II pasaulinio karo veteranas, ir J. Wilson, pasiryžę čikagiečius supažindinti su pasirusimu atominio bombardavimo pavojumi. Tuo tikslu juodu pietinėje miesto dalyje rodo nedideliam name padarytame ekrane du filmus: "Atomic Alert" ir "Survival Under Atomic Attack". Pertraukia turį ir komiškių filmų. Į seansus atsilanką po 200-400 žmonių.

PATIKRINO 50 SALIŲNŲ

Valstybės gynėjo Boyle policija naktį iš pirmadienio į antradienį patikrino 50 naktinių klubų ir saliųnų Calumet City. Kai kur buvo nutraukta nepadori scenos programa, suareštuota žmonių ir atimta gembingo priemonių.

Šaukia į kariuomenę, o jis jau kariauja

Naujokų ėmimo komisija išsiuntė J. Grotkowski, 21 m., 8200 Muskegon Ave., šaukimą stoti į sveikatos patikrinimą. Bet jis jau seniai kariauja Korėjoje. Tas komisijos šaukimas jam buvo persiųstas į Korėją, ir jį skaitydamas, Grotkowski sakosi turėjęs progos smagiai pasijuokti. Sako, girdi, ar negausiu baumės už vengimą stoti į sveikatos patikrinimą. Bet naujokų ėmimo komisija pareiškė, jog tokios baumės vis dėlto jam nebūsią.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŲŲ INSULIACIJOS PROBLEMĄ — DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI

TAUPINTOJŲ SKAICIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu. Taupytojams mokame gerus dividendus. Prienamomis sąlygomis skoliname pinigų už namus. Paroduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visu santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro. Trečadieniais visai neatidaroma.

Su vaiku užmigo gatvėtaky

Išgirdusi vaiką verkiant, policija, atvykusi į 435 S. Clark, rado gatvėkary 5 mėnesių kūdikį šalia miegančių ten savo tėvų W. Bland, 41 m., 1936 South Union, ir jo žmonos Catherine, 23 m. Tėvai buvo areštuoti, o vaikas perduotas St. Vincents vaikų prieglaudai.

Pasirodo, jog tėvai buvo su savim pasiėmę vaiką, kai jie vaikščiojo po smukles gerdami.

6 kiti priemiesčiai prieš gemblingą

Prieš tuos salionus, kuriuose varomas gemblingas, pasisakė dar 6 Chicago priemiesčiai, būtent: Chicago Heights, Village of Skokie, Village of Worth, Village of Justice, Brookfield ir Village of Glenview.

Skaitytojų balsai

Dėkoja p. Kuraičiui

Gerb. Naujienų Red.: Leiskit man per "Naujienas" pareikšti padėką p. Dan Kuraičiui, kuris visuomet taip valdžiai aprašo kelionės įspūdžius. Aš tikrai turiu daug smagumo, skaitydamas Kuraičio kelionių aprašymus. Ačiū.

P. G. Aleksynas.

Wenamac, Ind.

Gudaičiai gerai įsikūrė

Dar tik metai, kaip Gudaičiai nusipirko čia gražų nedidelį ūkį, ir dabar turi visko kiek reikiant. Apylinkėje yra ir daugiau lietuvių ūkininkų, daugiausia buvusių čikagiečių. Turėjau progos gražiai pas Gudaičius praleisti laiką, pasimaudyti ir pailsėti. Gudaičiai yra naujiečiai, per mane užsisakė ir dabar "Naujienas".

M. Endziulienė

DR. A. A. RUDOKAS OPTOMETRISTAS

4701 So. Damen Ave. CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 9 — 6 vakarais, išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Sauskite: Yards 7-7381.

Jau gautos mašinėlės su lietuvišku raidynu. Turiu mašinėlę, naują ir vartotą, ir su anglišku raidynu. Vartotos — nuo \$25.00.

J. KARVELIS
4434 So. Fairfield Ave. CHICAGO 32, ILL.
Tel.: FRontier 6-3387

Dr. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Atidaro ofisą rugsėjo 4 d.

4038 South Archer Ave.

Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiadienį; šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.

Tel.: Yards 7-3526

CONRAD Photo Studio

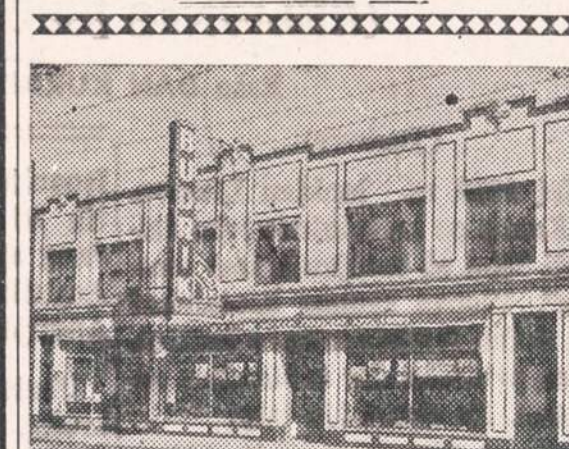
(lietuvių fotografas) Specialybė vestuvės. \$15.00 vertės dovana jaunavėms, atnešus į garsinimą. 414 W. 63 ST. Telefonai: ENG. 4-5883 ENG. 4-5840

CERMAK ROAD Dantų Laboratorija

DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Prima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treči. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.

Olympic 2-3740

4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

Nuosirdžiai užkviename visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutapsite didelius nuosimčius. Paroduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Karpetai — kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaminiai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomos kambario setai, minkšti kėdės, lėpos, staliukai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, briliantai, auksas ir sidabras papuošalai, radijos ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metai prekyboje. Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST. Tel. CALumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmdienio vakarais 5:30 p. m. Chicago laiku.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOS! Paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.

(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsilepia sauskite:
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmdienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui. Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių trymą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu. Jei jūsų akys sąsąjona ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skaityti, užsikit pasitarti pas Dr. Michel — nieko neklausius.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6818

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas Akinų Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas: Walbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UŽSISĖNEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ

IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisejusių žaizdų niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jo gydymo savybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį.

LEGULO, Department J, 4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINIŲ

SINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ

Lengvais išsimokėjimais

JOHN A. KASS

4102 ARCHER AVENUE

(prie Mozart Street)

Tel: LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewellery

Krautuvė Brighton Parke

Isteigta 1915 metais

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVIŠKOS VAKARUSKOS

Tel. HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos lietuvių draugas.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER **46** METUS

LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

Pasikalbėjimas su "šimtanuošimtinu" Jonu Pakrančiu

Mūsų spaudoje pasirodė lais- kas, kuriuo kurdami Lietuvą val- diusios partijos oficiozo vyr. re- daktorius pasisakė esąs... monar- chistas. Tuo reikalu koresponden- tas kreipėsi į vyr. redaktoriaus dvasios sūnų, Joną Pakrančių, kviesdamas jį pasisakyti dėl jo tėvelio politinio credo argumen- tacijos.

— Ar jau kuriama Amerikoje "monarchininkų sąjunga"? — pa- klausė mūsų korespondentas.

— Mano tėvas nėra "lietuvii monarchistų" arba monarchininkų sąjungos" organizatorius, nors jis ir pasisakė esąs monarchistas. Ir, bent šiuo metu, niekas nesku- ba tos naujos sąjungos įstatys ra- šyti ir juos legalizuoti. Tuo savo laišku jis tik turėjo iliuziją pa- skatinti lietuvius pasigrožėti to sąjūdžio idėja; neužmiršti, kad monarchija yra puošni ir blizgan- ti valdymo institucija.

— Bet ar ta valdymo insti- tucija nėra tik žmonių valdymo ištaingumas?

— Lietuvių tauta iš prigimties yra karalių ir monarchų tauta. Mes visad dalinome valdovus kai- mynams, lyg vištų farma dalintų veislinius gaidžius. Ta idėja nėra nauja. Ją minėjo Sruoga; ją re- miamis ir mano tėvelis.

— Bet gi istorijos begyje kelių valdovų pereinamas kaimynams dar neatstovavo lietuvii tautos kaip valdovų lopšio. Jei pati tau- ta valdovų valdoma, tai žmonės nebe valdovai, bet pavaldiniai.

— Tai tik žodžių žaidimas. Mes žiūrime esmės. Argi lietuvii tau- ta nebuvo galinga ir garsi, kada ji buvo valdoma kunigaikščių, monarchų? Argi nepuosnūs buvo jų dvarai ir jų aplinka? Argi ne- stebino užsieniečių tas jų dvarų išaigingumas?

— Bet žmonės gi dūminės gri- telės vargo. Kam mus tas puo- šnumas ir blizgesys, kada greta puošnių rūmų tarpsta lušnelės, bujoja vargas?

— Ak, tamsta, kas žiūri į ma- ses, kada idėja žengia gyven- man pergalingai. O idėja — Lie- tuvos valstybės — ne respublikos, bet valstybės — garsas ir galybė. Kada monarchas galingai laužo is- toriją ir stato savo pastatą, ant kurio dingingai plevėsuoja Lietu- vos vėliava. Aplink ją buriamės, klusnūs ir dėkingi pavaldiniai. Drebino seniau Maskvos sie- nas, nesurūdijo dar kunigaikščių švytrūs kardai jų palikuonių sie- lose...

— Tai daugiau sentimentai, bei agitka, o konkrečiai? Kas konkre- čiai manoma daryti, norint reali- zuoti Lietuvos galybės renesansą per monarchinę idėją? Juk, kaip mes suprantame, monarchinės idėjos renesansas grindžiamas Lietuvos valstybės galybės atstei- gumu, visai neminint modernių laikų socialinių bei ekonominių visuomenės problemų.

— Ak, tamsta, toks realistas, greta to mesianistinio galingojo monarcho ilgesio; jūs pinatė ta visą problemą kazuistika. Greta patvaldytės idėjos, kitos proble- mos visai neegzistuoja. Jūs mo- narchas tarė posakį: Valstybė tai aš! Svarbu, kad Lietuvą valdytų išmanus monarchas.

— Ar toks monarchas būtų žmo- nių rinktas?

— Monarchas turi ateiti, paime- ti valdžią ir valdyti. Kitaip jis tiktai iškamša, kaip anglose ar- ba šveduose. Suprantama, monar- cho kelias ir sostą, nėra karas, nė- ra bombomis bei granatomis klo- tas... Atsiminkime tik Prancūziją, kaip prezidentu išrinktas pa- skutinis Napoleonas, pasivadino Prancūzijos karaliumi...

— Reikia, Uracho, Mindaugo II dukros, kaip paskutiniojo mo- narchijos atstovavimo plano lieka- nos, nebus pakviestos atsiųsti į Lietuvos sostą. Juk savo laiku ke- lių žurnalų kėlionė ir Uracho pilį "Mūsų kelias" aprašė su tam tikru sentimentu padažu.

— Apie tai negali būti kalbos. Panelės Urachaitės nebus Lietu- vos valstybės galybės kūrėjos!

— Ir paskutinis gediminaičių palikuonis šviesiausias kunigaikš- tis Jonas Gediminas Beržanskis Klausutis, garbės Poman, yra mi- ręs. Lietuvos bajorų draugija ne- begyvena. Tai kas gi bus Lietu- vos karaliumi?

— Jūs nukrypstate nuo temos. Monarchas yra absoliutas. Ateis laikas, pribrės idėjos ir jis ateis. Ateis, kaip mesija. O dabar jo laukime, jo atėjimui ruoškime. Įpraskime tikėti monarchijos idė- ja. Ugdykime savyje paklusnumo jausmą.

— Atleiskite man už aškauką, bet tai viskas labai kvepia pasku- tine Lietuvos konstitucija, kada rinkimus prezidentui rinkti skir- davo pats prezidentas per savo

apskrities viršininkus. Ar jūsų tė- velis nesemia iš to šaltinio įkvė- pimo Lietuvos monarchijos idė- jai?

— Taip, mano tėvelis savo lai- ku buvo redaktoriui to leidinio, kuris įvedė apyvokon "vado" titū- lą. O ar reikia stebėtis, kad idė- jos, kaip ir mūsų valstybinės at- stovybės, turi savo kontinuitetą. Vado idėjos evoliucija trasfor- muojasi į paveldimo vado idėją, o tai ir yra monarchija.

— Ačiū už paaiškinimą. Bet vis- kas tai taip nereališka mūsų gy- venimo sąlygose, — ar tik jūsų tėvelis, gyvendamas reklamos ša- lyje, Amerikoje, pats neužsikrėtė tuo ekscentriškumu ir nesugalvo- jo monarchizmo idėjos atradimu pasigarsinti?

— No Sir. Jūsų įtarimą sugriau- na tas faktas, kad jau Lietuvos valstybėje mano tėvelis redagavo jusmą anksčiau paminėtą leidinį.

— Bet ar jūsų tėvelis, grįsda- mas monarchijos reikalingumą Lietuvoje, Lietuvos galybės at- stegimu, sirgdamas tam tikra, jau lietuviška "od morza do morza" idėja, tikrai įsitikinęs, kad ir mo- derniais laikais Lietuvos monar- chas, kaip ir mūsų senieji kuni- gaikščiai, švytriuoju kardu pasi- bels į Kremliaus vartus?

— Atleiskite dabar man, tai jau labai priekabas klausimas.

— Jeigu to negalite atsakyti, tai kam tada statyti smėlio pilis.

— Matote, kiekvieno siejoje glūdi savotiškas mesijanizmas. Mano tėvelis mėgstą viską, kas blizga, žvanga, spindi, kerį, bū- rią... O galingojo monarcho vaiz- das, jo dvaras, pokyliai, galop da- linamieji titulai: bajorai, marki- zai, grovai, kunigaikščiai argi ne- malonūs gavėjams. Argi nebūtų malonu ir mums, tremtinams, da- bar atvykti į Ameriką su tais ti- tulais. Vienas atvažiųtu grovo, kitas markizo, trečias hercogo vardu. Kitaip ir mus priimtų. Mi- lijonières gaudytų vedyboms. O viso to neturime ir neturime dėl to, kad neturėjome Lietuvos nei monarchijos, nei tik skambių titū- lų. O pagauk tu man milijonierę už kokio daktarėlio titulo. No, Sir!

— Leiskite man tada jau pasiū- lyti jums kandidatą į Lietuvos monarchus. Mažai betruko, kad tokį mes jau būtume turėję. Ir monarchijos šalininkai būtų iki sočiai atsidžiaugę dvaro puošni- mu, blizgesiu, titulais, tik... ne Lietuvos galybe.

— Man malonu, kad jūs esate

— Susiūkite maršką iš vadisti- nės literatūros, prikimškite ją va- distinėmis brošiūromis, užmauk- ite ant galvos apskrities viršininko kepurę, įkiškite ir pirštus rau- doną cenzoriaus rašalą ir tą ka- liause pavadinkite "Lietuvos mo- narchu". Jis tikrai valdys savo pavaldinius. Ir tada ieškokite mo- narchistinės idėjos šalininkų.

Jonas Pakrantis keistai pažū- rėjo į mūsų korespondentą ir ta- rė:

— Gražioje ir blizgančioje iš to- lo idėjoje konkretumai yra bai- šūs. Palikime tą temą. Lieskime ją tik su baltomis pirštinėmis ir apeliacijomis į buvusią Lietuvos galybę. Palikime tą temą mano tėveliui. Nemaišykime jam ją ru- tulioti, jis ir pats su ja susimai- šys.

Korespondentas

POKARINĖ EUROPA APLANKIUS (KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS

(Tęsinys)

Kai 1938 m. lankiau Lietuvą, tai Kaune su karininkais teko dai- nuoti "Kai aš turėjau kaimo mer- gėlę". Vienas šaukus karininkas ir tą dainą įterpdavo savo žodžius. Vieną pridėdą dar ir šiandien at- simenu. Jis skambėjo taip:

"Klausk Eljosiū, ar jįsi žino, Kiek motociklai išger" benzino..."

Tas šaukusis ir gerai nusiteikęs karininkas mane savo motociklu važinėjo po Kauną. Ir tasai jo mo- tociklis tikrai bildėjo taip, kaip Eljosiū raitai danguje.

Jei jau kalbėti apie tai, kiek "benzino išgeria" motociklis, tai ką galima pasakyti apie tą miži- ną, kuriuo mes skrendame (jis "neša" 75 keliauninkus su visais jų lagaminais). Jis tikrai susiur- bia labai daug lėterių.

Kelionė lėktuvu truko apie 4 valandas. Tik retkarčiais per de- besis pasimatavo žemė. Bet kas ten aišios buvo, tai žiūrėti ne- pajėgėme. Siek tiek išsiskyrė mi- škai nuo laukų, o miestuose ma- tėtis didesni pastatai.

Tas žmogus tai tikras nenū- rama, — jis vis nepatenkinas, vis ieško ko tai naujo. O tas ne- pasitenkinimas ir yra didžiausias aktyvus progresuoti, žengti pir- myn.

Portugalija yra toks kraštas, kurio vardas ir spauda tik retkar- čiais tepatenka. Jis yra kiek nuo- šalesnis nuo pasaulio, taip sakant, didžiųjų kelių. Gyvenimas ten ra- mus, didelių triukšmų neįvyksta. Štai kodėl mažai ir retai apie jį ir terasoma.

Portugalija priskaito maždaug 8,000,000 gyventojų. Ji yra res- publika, kur neseniai buvo išrink- tas prezidentas. Kraštas užaugina nemažai linų, alyvų ir kitų pro- dukty. Yra pusėtinai išvystyta korkų pramonė.

Portugalai yra labai giminingi ispanams. Jų kalbos irgi labai ar- tinos: kaip rusų ir lenkų. Nuo

— Baltimorės oriolės (paukš- čiai) savo lizdą suka tikrai skirpaso medų.

— Baltimorės oriolės (paukš- čiai) savo lizdą suka tikrai skirpaso medų.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FOR RENT — Rendar

PROFESSIONAL APT avail- able immediately 2 rooms with closet space. Low rent. Centrally located in business district. North West suburb. Must be seen to be appreci- ated. For further information call Mr. Heuer NEWCASTLE 1-2012.

DIDELIS bedrūmės, furnišuo- tas. Virtuvės privilegijos. Atsi- lankyti po 5 val. popiet. 1745 W. 33rd St., 2 aukštas vakarų pusėje.

RENDON furnišuotas kamba- rys su virtuvės privilegijomis. 3261 SO. HALSTED ST.

Raštinė patalpa 2-me aukšte, 10756 So. Michigan Ave. Pačio- jį sirdy Roselando biznių distrik- te. Galima tuoj užimti. Tinka gydytojui, advokatui, saskaitų vedėjui arba paskolos įstaigai. Nebrangi nuoma. Šulmistras & Co., 4004 So. Archer Ave. Lafayette 6-3300.

Brighton Parke netoli Archer ir Kedzie, renduojamas kamba- rys. Pageidaujama DP. Šaukit: Lafayette 6-4092.

Išrenduojamas kambarys prie pavienio žmogaus, su visais pa- tugumais. Renduojamas butas 4 kambarių pirmame aukšte, gražioji apylinkė. Šaukit iš ryto nuo 7—9, Bishop 7-6399.

Renduoju kambarį porai arba vienam žmogui su virtuvės pri- vilegijomis. 1745 West 33rd St., antras aukštas West.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

Parduodama grosernė ir deli- katesų krautuve, kartu su ketu- rių kambarių butu. Vonia ir karštas vanduo. Biznis išdirbtas ir geras, bet liga verčia par- duoti. 4631 So. Paulina St.

mūsų idėjas draugas.

— Susiūkite maršką iš vadisti- nės literatūros, prikimškite ją va- distinėmis brošiūromis, užmauk- ite ant galvos apskrities viršininko kepurę, įkiškite ir pirštus rau- doną cenzoriaus rašalą ir tą ka- liause pavadinkite "Lietuvos mo- narchu". Jis tikrai valdys savo pavaldinius. Ir tada ieškokite mo- narchistinės idėjos šalininkų.

Jonas Pakrantis keistai pažū- rėjo į mūsų korespondentą ir ta- rė:

— Gražioje ir blizgančioje iš to- lo idėjoje konkretumai yra bai- šūs. Palikime tą temą. Lieskime ją tik su baltomis pirštinėmis ir apeliacijomis į buvusią Lietuvos galybę. Palikime tą temą mano tėveliui. Nemaišykime jam ją ru- tulioti, jis ir pats su ja susimai- šys.

Korespondentas

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

CENTERLESS GRINDERS

DAY AND NITE SHIFTS — IMMEDIATE OPENINGS

A well established mfg. company is seeking the services of several centerless grinder men with 10-15 years shop experience. We want the best men in the city and are willing to pay for them

Steady work. — Good working conditions. — Top wages.

CALL OR WRITE

HUNT SCREW AND MFG. CO.

1534 W. VAN BUREN CH 3-2211

REIKALINGAS

BUČERYS

Kreipkitės

NEW LIFE

DELICATESSEN

3331 So. Halsted St.

Building

cleaners

Steady, reliable men needed for cleaning and utility work

Good starting rates. Time and one half for overtime.

Ten percent bonus for night work.

APPLY

Employment Office

Open Weekdays

including Saturday

8:15 am to 5:00 pm

WESTERN

ELECTRIC

Cermak & Cicero Ave.

AMBITIOUS

MECHANICALLY

INCLINED

YOUNG MAN

To Learn

a well paying trade

85 W. Harrison

FACTORY

MAINTENANCE

MEN

Some experience with machine repair, plumbing and wiring. ALL INSIDE WORK

TOOL AND DIE MAKERS

Year around work in well equipped shop.

For man with experience on small and medium sized precision die and tools.

MODEL MAKER

Opportunity for well qualified experienced machinist, expe- rienced on small works.

SHURE

BROTHERS, INC.

225 W. HURON.

ESTABLISHED

INSURANCE DEBIT

FOR ACTIVE MAN

\$60.00 WEEK

GUARANTEE

While training. Splendid chance for good earnings and advancement.

COMMONWEALTH LIFE & ACCIDENT INS. CO.

2324 So. Michigan.

LAYOUT MAN

ALSO

HELPER

Experienced on stairs and miscellaneous iron work.

WEISHAUPF IRON

& WIRE

WORKS, INC.

1234 S. Western Ave.

DRY CLEANING ROUTE MAN

Geras pastovus darbas geram pardavėjui. Alga ir komisas \$70 — \$80 į savaitę.

DOERING CLEANERS

12215 So. Western Ave. Blue Island, Ill.

REIKIA patyrusių langų plo- vėjų. Aukščiausia alga. Kreipkitės nuo 9:30 iki 1 val. Individual Window Cleaning, Inc., kamba- rys 529, 2400 W. Madison St. Haymarket 1-7505.

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

CENTERLESS GRINDERS

DAY AND NITE SHIFTS — IMMEDIATE OPENINGS

A well established mfg. company is seeking the services of several centerless grinder men with 10-15 years shop experience. We want the best men in the city and are willing to pay for them

Steady work. — Good working conditions. — Top wages.

CALL OR WRITE

HUNT SCREW AND MFG. CO.

1534 W. VAN BUREN CH 3-2211

REIKALINGAS

BUČERYS

Kreipkitės

NEW LIFE

DELICATESSEN

3331 So. Halsted St.

Building

cleaners

Steady, reliable men needed for cleaning and utility work

Good starting rates. Time and one half for overtime.

Ten percent bonus for night work.

APPLY

Employment Office

Open Weekdays

including Saturday

8:15 am to 5:00 pm

WESTERN

ELECTRIC

Cermak & Cicero Ave.

AMBITIOUS

MECHANICALLY

INCLINED

YOUNG MAN

To Learn

a well paying trade

85 W. Harrison

FACTORY

MAINTENANCE

MEN

Some experience with machine repair, plumbing and wiring. ALL INSIDE WORK

TOOL AND DIE MAKERS

Year around work in well equipped shop.

For man with experience on small and medium sized precision die and tools.

MODEL MAKER

Opportunity for well qualified experienced machinist, expe- rienced on small works.

SHURE

BROTHERS, INC.

225 W. HURON.

ESTABLISHED

INSURANCE DEBIT

FOR ACTIVE MAN

\$60.00 WEEK

GUARANTEE

While training. Splendid chance for good earnings and advancement.

COMMONWEALTH LIFE & ACCIDENT INS. CO.

2324 So. Michigan.

LAYOUT MAN

ALSO

HELPER

Experienced on stairs and miscellaneous iron work.

WEISHAUPF IRON

& WIRE

WORKS, INC.

1234 S. Western Ave.

DRY CLEANING ROUTE MAN

Geras pastovus darbas geram pardavėjui. Alga ir komisas \$70 — \$80 į savaitę.

DOERING CLEANERS

12215 So. Western Ave. Blue Island, Ill.

REIKIA patyrusių langų plo- vėjų. Aukščiausia alga. Kreipkitės nuo 9:30 iki 1 val. Individual Window Cleaning, Inc., kamba- rys 529, 2400 W. Madison St. Haymarket 1-7505.

Telefonas: Lakeside 4134.

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų

CENTERLESS GRINDERS

DAY AND NITE SHIFTS — IMMEDIATE OPENINGS

A well established mfg. company is seeking the services of several centerless grinder men with 10-15 years shop experience. We want the best men in the city and are willing to pay for them

Steady work. — Good working conditions. — Top wages.

CALL OR WRITE

HUNT SCREW AND MFG. CO.

1534 W. VAN BUREN CH 3-2211

REIKALINGAS

BUČERYS

Kreipkitės

NEW LIFE